

Statnett

Utvikling i kostnader 2016-2025

Foto: Sverre Hjørnevik

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har pålagt Statnett å publisere en rapport om selskapets kostnadsutvikling annethvert år. Rapporten ble første gang publisert i 2017.

Denne rapporten er Statnetts svar på RMEs pålegg om kostnadsrapportering for perioden 2016-2025. Dette omfatter historiske kostnader i 2016-2020, samt prognoser for 2021-2025. Illustrasjon av forventet utvikling i tillatt inntekt vises til 2027. Større avvik mellom prognose fra forrige rapportering og faktisk utvikling for årene 2019 og 2020 er begrunnet. Rapporteringen dekker all virksomhet i Statnett SF. Statnett konsernet har også kostnader i nettvirksomhet via datterselskapet NordLink Norge, som eier og drifter norsk del av likestrømkabel mellom Norge og Tyskland. Aktiviteten i NordLink Norge fremgår i tillatt inntekt gjennom tillatt inntekt andre eiere. Alle kostnader presenteres i løpende (nominelle) kroner hvis ikke annet er spesifisert.

I tillegg til rapportering på foretaksnivå skal utviklingen vises per funksjon. Funksjonene er definert på samme måte som ved tilsvarende kostnadsrapportering i 2017 og 2019, og er basert på inndeling av virksomheten som ble benyttet i den europeiske TSO-benchmarkingen e3-Grid i 2013.

Rapporten viser et økt aktivitetsnivå i Statnett, både historisk og fremover. Årsaken til økningen er hovedsakelig knyttet til investeringer og økt anleggsmasse, samt overtakelse av transmisjonsnett og nye oppgaver fra RME. Samtidig har det vært reduserte driftskostnader, sett i forhold til utvikling i anleggsmasse. RME sendte i april varsel om inntektsramme for 2021 som er basert på en ny metode for å beregne Statnetts effektivitet.

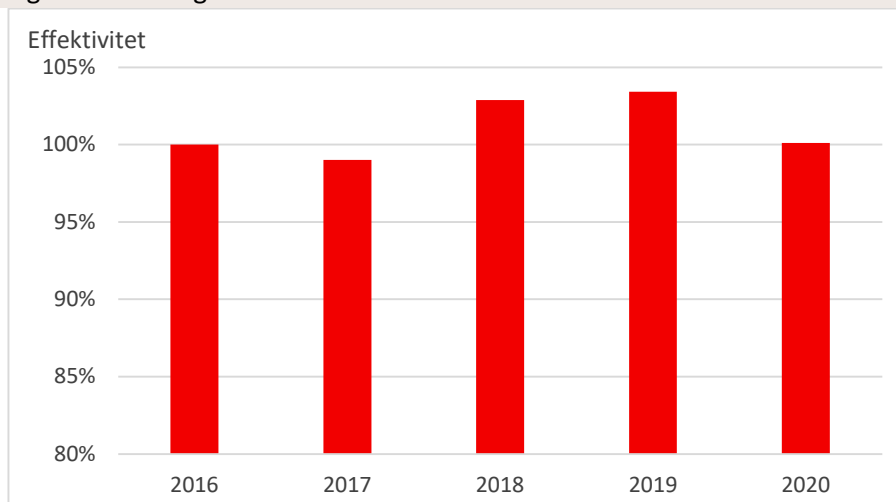
Sammendrag

Statnett er inne i en periode med historisk høyt investeringsnivå og har prosjekter under planlegging og bygging i hele landet, og mot utlandet. I den siste femårsperioden har vi investert i mellomlandsforbindelsene til Tyskland og England, samt innenlandske nettforsterkninger knyttet til disse, utgjør en stor andel. I tillegg har det vært høy aktivitet på store prosjekter i Nord-Norge, Osloregionen og tilknytning av vindkraft i Midt-Norge. Det oppgraderte transmisjonsnettet vil sikre strømforsyningen fremover, og bidra til verdiskapning for samfunnet. Som en del av innføringen av tredje energimarkedspakke er det besluttet at Statnett blir eneeier av transmisjonsnettet. Statnett har pt. overtatt nær alt transmisjonsnett. Det er overtatt et stort volum nettanlegg fra andre, og det etableres driftsorganisasjoner i nye områder.

Omstillingen til et nullutslippssamfunn øker oppgaven til Statnett fortere enn det vi tidligere har forutsett. Som systemansvarlig nettselskap har vi ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet og at det til enhver tid er balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft. Vi skal sørge for sikker strømforsyning og utvikle løsninger som utnytter kraftsystemet effektivt. Samfunnets behov for sikker strømforsyning øker i takt med elektrifiseringen. Vi skal sikre tilstrekkelig kapasitet i nettet til ny produksjon, økt forbruk og ny næringsvirksomhet, og på den måten være en drivkraft i det grønne skiftet. Dette påvirker planene våre. I Nettutviklingsplan 2021 fremkommer det forventninger om at investeringene i ny kapasitet og større fornyinger i perioden frem mot 2025 kan komme opp i 30 mrd. kroner. I tillegg til dette kommer IT-investeringer og mindre reinvesteringer, som årlig beløper seg til 1,5 til to mrd. kroner. I perioden 2025 til 2030 forventer vi at behov for ny kapasitet og større fornyinger vil gi årlige investeringer mellom 8-10 mrd. kroner årlig.

Kostnadsgrunnlag og tillatt inntekt for Statnett har vokst i perioden 2016-2020, hovedsakelig som følge av økt anleggsmasse. Det er veksten i kapitalkostnadene, som består av avskrivninger og avkastning på nettkapital, som har bidratt mest til utviklingen. Driftskostnader har også økt i perioden, men i mindre grad enn veksten i kapitalkostnadene. I slutten av perioden 2016-2020 øker driftskostnadene mer enn i resten av perioden på grunn av satsing på forbedringsarbeid som forventes å gi lavere kostnader i fremtiden. I neste femårsperiode forventes det at tillatt inntekt i Statnett vil fortsette å øke, fortrinnsvis som følge av økte kapitalkostnader. Dette gjelder hele perioden 2021-2027, men veksten vil avta noe etter 2022 for å ta seg opp igjen i slutten av perioden.

Figur 1: Utvikling i effektivitet

Statnett har i 2013-2018 gjennomført et omfattende effektiviseringsprogram. Resultatet ble 17 prosent økt effektivitet i perioden. Dette har ført til lavere vekst i driftskostnader enn veksten i anleggsmasse skulle tilsi. Programmet har ført til økt effektivitet i drift av eksisterende anlegg, samt i utbyggingsprosjekter og støttefunksjoner. Disse resultatene, i tillegg til lavere markedsrenter, har ført til et lavere samlet tariffgrunnlag for perioden 2013-2018 enn det som lå til grunn i forbindelse med Regjeringens nettmelding fra 2012 og Statnetts egenkapitalsøkning i 2013.

I 2019 startet Statnett et nytt effektiviseringsprogram. Programmet skal sikre at Statnett er blant de mest effektive TSOene i Europa. Dette går blant annet på effektivisering av prosjektgjennomføringen sett i lys av endret prosjektportefølje, reduksjon av byggherrekostnader og anskaffelser til prosjekter, som skal gjøre at investeringer gjennomført i perioden 2019-2022 skal være 20 prosent mer effektive enn tiltakene i perioden 2016-2018. Videre er det satt i gang tiltak som bidrar til ytterligere 20 prosent økt effektivitet innen anleggsforvaltning og kraftsystemplanlegging, samt stabs- og støttefunksjoner. For system- og markedsområdet er det også ambisjoner om 20 prosent reduksjon i kostnader sett i forhold til vekst i oppgaver. I forbindelse med ny strategi i 2021 har Statnett besluttet at målene i pågående effektiviseringsprogram skal erstattes med en målsetning av at foretaket over tid skal være 100% effektivt i den nye effektivitetsmålingen som RME implementerte ved varsel om Statnetts inntektsramme for 2021.

RMEs nye effektivitetsmåling av Statnett innebærer at det beregnes en enhetskostnad for transmisjonsnettet. Dersom enhetskostnaden går ned over tid tilsier det at Statnett drifter, utvikler og utnytter nettet på en mer effektiv måte. Over viser vi til at flere anlegg medfører høyere kostnader i

perioden og at økt satsing på forbedringsarbeid gir større økning på slutten av perioden. I figur 1 ser vi hvordan effektiviteten til Statnett har utviklet seg i perioden. Statnett har hatt en positiv utvikling og kostnadsveksten har vært lavere enn det veksten i anleggsmassen skulle tilsi, det vil si at Statnett har bedret sin effektivitet i perioden. Ved beregning av inntektsrammen blir effektiviteten satt gjennom at enhetskostnaden for et år sammenlignet med et glidende historisk gjennomsnitt av enhetskostnader. For inntektsrammen 2021 blir enhetskostnaden fra 2019 sammenlignet mot gjennomsnittlig enhetskostnad for 2013-2017. I figur 1 over er effektiviteten beregnet med metoden til RME, men med utgangspunkt i 2016.

Innhold

1	Utvikling på foretaksnivå	6
1.1	Historiske kostnader	6
1.2	Forventet utvikling i tillatt inntekt	9
1.3	Utvikling i lønnskostnader og kjøp av tjenester	11
1.4	Utvikling i andre driftskostnader	13
1.5	Utvikling i aktiverte investeringer	14
1.6	Avsluttede investeringsprosjekter med kostnad over 250 millioner kroner	17
1.7	Avsluttede investeringsprosjekter med kostnad under 250 millioner kroner	18
1.8	Utvikling i saldo for mer-/mindreinntekt	20
2	Utvikling på funksjonsnivå	21
2.1	Vedlikeholder	23
2.2	Planlegger	25
2.3	Utbygger	28
2.4	Systemoperatør	29
2.5	Markedstilrettelegger	31
2.6	Fellesfunksjoner inkludert eiendomsdrift	33
2.7	Øvrig Virksomhet	35

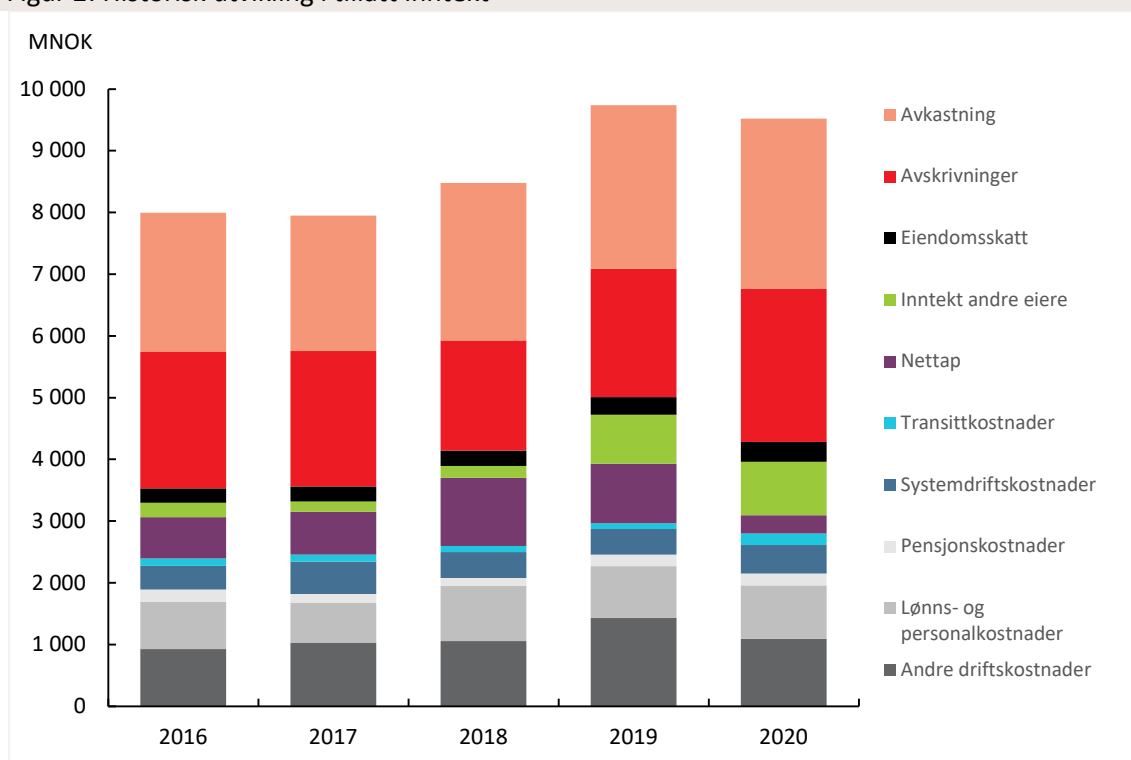
1 Utvikling på foretaksnivå

I dette kapitlet beskrives kostnadsutvikling på foretaksnivå¹. Rapporteringen er basert på tiltatt inntekt for Statnett uten kvalitetsjustering for ikke-levert-energi (KILE). Først beskrives historisk utvikling i tillatt inntekt i årene 2016-2020 og avvik mot forrige kostnadsrapportering for årene 2019 og 2020. Deretter beskrives forventet utvikling i årene 2021-2027, basert på prognoser for tillatt inntekt. Historisk og forventet utvikling i lønn, kjøp av tjenester og andre driftskostnader blir beskrevet nærmere. Det er videre en redegjørelse av historisk og forventet utvikling i aktiveringer og anlegg under utførelse, samt saldo mer-/mindreinntekt.

1.1 Historiske kostnader

Fordi nettvirksomhet er naturlig monopol, reguleres og kontrolleres Statnetts inntekter av myndighetene ved Reguleringsmyndigheten for energi (RME), som årlig fastsetter en tillatt inntekt. Tillatt inntekt skal dekke kostnadene knyttet til å utvikle og vedlikeholde nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. Forutsetningen er at transmisjonsnettet blir planlagt, bygget, driftet, utnyttet og vedlikeholdt på en kostnadseffektiv måte.

Figur 2: Historisk utvikling i tillatt inntekt

Utviklingen av tillatt inntekt i den siste femårsperioden (2016-2020) er illustrert i figur 2. Tillatt inntekt har økt med litt under 1,5 milliarder kroner i løpet av perioden. Kapitalkostnader, avskrivninger og avkastning på investert kapital, representerer over halvparten av kostnadene.

¹ I denne rapporten betyr selskap, foretak og Statnett det samme, og refererer til morselskapet Statnett SF i Statnett-konsernet.

I de videre avsnittene gis en kort forklaring av ulike kostnadspostene, og beskrivelse av historisk utvikling der det er hensiktsmessig.

Avkastning

Regulert avkastning beregnes ved NVE-renten multiplisert med bokført nettkapital fra to år tilbake med et tillegg på 1 prosent for arbeidskapital. Tillatt inntekt inkluderer et tillegg som fjerner effekten av tidsetterslepet. Det innebærer i praksis at Statnetts tillatte inntekt inkluderer avkastning av årets bokførte verdier. Dette er vist samlet i figur 2. Selskapets avkastningsgrunnlag har økt som følge av ferdigstillelse av større investeringsprosjekter som blant annet Ørskog-Sogndal, deler av Vestre Korridor og Ofoten-Balsfjord, deler av North Sea Link, i tillegg til et stort antall mindre lednings- og stasjonsprosjekter. Regulert avkastning avhenger også av referanserenten i reguleringen (NVE-renten). Periodens tilgang i avkastningsgrunnlaget er nærmere analysert i kapittel 1.5.

Avskrivninger

Avskrivninger av nettkapital fra to år tilbake inngår i inntektsrammegrunnlaget, men tillatt inntekt inkluderer et tillegg som fjerner effekten av tidsetterslepet på lik linje med avkastning. Det innebærer, forutsatt 100 prosent effektivitet, at Statnett kan hente inn avskrivninger samme år som de oppstår. Grafen viser avskrivninger fra to år tilbake og tillegget samlet. Som følge av at konsesjon for bruk av reservegasskraftverkene på Nyhamna og Tjeldbergodden gikk ut ved utgangen av 2016 ble anleggene avskrevet ned til salgbar verdi, noe som medfører noe høyere avskrivninger i kostnadsgrunnlaget for 2016 og 2017. Veksten i avskrivninger for øvrig skyldes økt anleggsmasse som følge av nyinvesteringer og overtatte anlegg.

Eiendomsskatt

Statnetts nettanlegg og bygg er gjenstand for eiendomsskatt, som inngår i selskapets tillatte inntekt uten tidsetterslep. Disse kostnadene har økt som følge av nye nettanlegg og til dels av at flere kommuner har innført eiendomsskatt eller økt eiendomsskattesatsen.

Tillatt inntekt for øvrige eiere av transmisjonsnett

Statnett henter inn tillatt inntekt for hele transmisjonsnettet, inkludert for øvrige eiere av transmisjonsnettanlegg. Statnett har overtatt nær alt transmisjonsnett i perioden 2016-2020. Reduksjon i tillatt inntekt for øvrige eiere vil medføre en tilsvarende økning i øvrige kostnadsposter hos Statnett, ettersom Statnett vil få tillatt inntekt for anleggene. Denne posten inkluderer mellomlandsforbindelsen til Tyskland ettersom eierskapet av NordLink ligger i et datterselskap. Dette gir en økning i 2019, når kabel og omformer ble aktivert balansen til NordLink Norge.

Nettap

Kostnader knyttet til dekning av nettap (også kalt overføringstap) i nettet settes ut fra volumet fra to år tilbake, og referansepris for kraft beregnet ut fra årets kraftpris og forbruksmønster. Volumene svinger relativt lite i perioden, og det er i hovedsak endringer i kraftprisen som forklarer utviklingen. Nettapet for de siste fem år er på høyeste nivå i 2018, på grunn av høye kraftpriser gjennom året. Svært lave kraftpriser ga veldig lav nettapskostnad i 2020.

Transittkostnader

Den europeiske transittordningen (ITC) går ut på at TSOer i randsoner betaler en kompensasjon til TSOer i land som kraften flyter gjennom (gjennomstrømsland), siden dette tar opp kapasitet i deres nett. Som eier av nett i en randzone betaler Statnett årlig transittkostnader, som inngår i tillatt inntekt

som et tillegg. Kostnadene har vært tilnærmet like frem til 2020. I 2020 nær dobles kostnaden i forhold til resten av perioden, som følge av lav kronekurs og høy eksport.

Systemdriftskostnader

Systemdriftskostnader er knyttet til Statnetts ansvar for å opprettholde momentan balanse i kraftsystemet og for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet. Kostnadene består hovedsakelig av kjøp av reserver og reguleringstjenester. Til og med 2019 inngikk 40 prosent av faktiske systemdriftskostnader og 60 prosent av systemdriftsnorm fastsatt av NVE i tillatt inntekt. Fra og med 2020 inngår systemdriftskostnadene med to års tidsetterslep.

Driftskostnader, lønns-, personal- og pensjonskostnader og FoU-kostnader

Driftskostnader inngår med to års etterslep i tillatt inntekt, justert for prisvekst. Denne posten omfatter alle drifts- og vedlikeholdskostnader knyttet til Statnetts monopolvirksomhet, men inkluderer ikke avskrivninger, eiendomsskatt, nettap, systemdriftskostnader og transittkostnader da disse er egne poster i Statnetts tillatte inntekt. Se kapittel 1.4 for mer informasjon om driftskostnader.

I beregning av tillatt inntekt inngår lønns- og personalkostnader, samt pensjonskostnader, under kostnadsposten driftskostnader. Disse er skilt ut som egne poster i figur 1 på grunn av ønsket fordeling i pålegget fra RME. Se kapittel 1.3 for nærmere informasjon om lønnskostnader og kjøp av tjenester.

FoU-kostnader i NVE-godkjente prosjekter er også en egen post ved beregning av Statnetts tillatte inntekt. Kostnadene inngår som tillegg til inntektsramme samme år som de oppstår. NVE-godkjente FoU-kostnader utgjør en liten andel av Statnetts tillatte inntekt, og er lagt sammen med driftskostnader i figur 1 på basis av ønsket fordeling i pålegget fra RME.

Avvik mot forrige rapportering

Tabellen nedenfor viser avvik mellom prognose for kostnadsutvikling ved forrige rapportering, og faktisk kostnadsutvikling de siste to årene.

Tillatt inntekt (MNOK)	2019	2020
Prognose	9 607	10 052
Faktisk	9 738	9 519
Avvik	131	-534

Felles for begge årene er at en lavere NVE-rente enn forventet har bidratt til lavere avkastning. Selv om det var forutsatt at den skulle reduseres har NVE-renten blitt redusert mer enn forventet ved forrige rapportering for begge år.

En forklaring til høyere kostnader enn prognose for 2019 er at det er aktivert mer anlegg enn det som var forutsatt. Dette har motvirket virkningen fra lavere renter og medført høyere avskrivninger. Høyere kraftpriser i løpet av 2019 har også bidratt til å øke avviket fra forrige prognose. Inntekt fra andre transmisjonsnettseiere er også høyere enn forventet. Lave systemdriftskostnader enn forventet motvirker også økningen i andre elementer.

For 2020 er faktisk tillatt inntekt en del lavere enn prognosen. Grunner til lavere tillatt inntekt er lavere utbyggingskostnader, lavere kraftpriser som har gitt stor reduksjon i nettapskostnadene og lavere

inntekter til dekking av systemdriftskostnader på grunn av endring i hvordan systemdriftskostnadene inngår i tillatt inntekt. I prognosen er inntekter fra systemdriftskostnadene basert på prognoser for systemdriftskostnader for 2020. Disse var nesten 300 MNOK høyere enn kostnadene fra 2018, som danner grunnlaget for faktisk tillatt inntekt for 2020.

Statnett legger grunnlaget for fremtidens kraftsystem

Statnett er inne i en periode med et historisk høyt investeringsnivå. De seneste årene har vi bygd og satt på drift flere store nye nettanlegg som er essensielle for forsyningsikkerhet og effektiv utnyttelse av kraftsystemet, i tillegg til oppgraderinger og fornying av et stort antall eksisterende anlegg. I perioden fremover vil fornying av nettanlegg og tilknytning av økt forbruk til elektrifisering og annet uttak medføre behov for at investeringsnivået økes utover tidligere planer. Denne rapporten har hovedfokus på Statnetts kostnadsutvikling, og nyttevirkningene av virksomhetens aktiviteter og økte ressursbruk vil ikke bli presentert på tilsvarende måte. Det er likevel viktig å påpeke at den økte ressursbruken i Statnett, hvor en stor del skyldes utbyggingsprosjekter, bidrar til fortsatt stabil drift, god forsyningsikkerhet og verdiskaping for eksisterende og ny produksjon og forbruk. Statnetts rapport «Langsiktig markedsanalyse 2020-50» viser at utviklingen mot et mer fornybart kraftsystem og økt elektrifisering vil gå vesentlig raskere enn tidligere antatt. De tiltakene i transmisjonsnettet som nå er i ferd med å bli realisert, sammen med nye system- og markedsløsninger, gjør det mulig å ta imot betydelige mengder ny fornybar produksjon og økt forbruk samtidig som forsyningsikkerheten ivaretas.

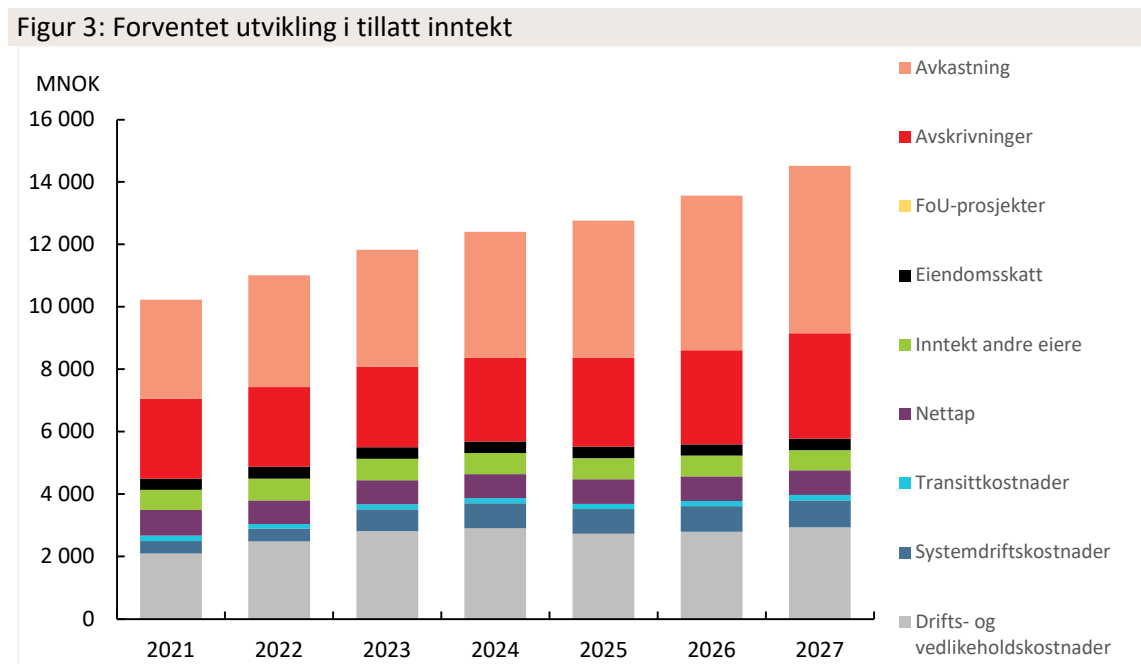
I henhold til energiloven og Statnetts vedtekter, skal utviklingen av strømmettet være samfunnsmessig rasjonell. Det innebærer at når Statnett tar beslutninger, skal selskapet vurdere og sannsynliggjøre at den samfunnsmessige nytten er større enn den samfunnsmessige kostnaden. Statnett følger økonomiregelverket til staten og gjennomfører samfunnsøkonomiske analyser av alle tiltak av vesentlig størrelse for å vurdere om tiltaket er samfunnsmessig rasjonelt. Konseptvalgutredninger for nye, store kraftledningsanlegg oversendes OED for uttalelse. I tillegg vil den kvalitetssikres av en ekstern part. Departementet gjennomfører deretter en høring og gir en offentlig uttalelse om behovet for kraftledningsanlegget, det valgte konsept og eventuelle andre politisk viktige spørsmål. Statnetts investeringer i nettet bidrar til å sikre en kontinuerlig kraftforsyning til norske forbrukere, tilrettelegger for industriutvikling og ny kraftproduksjon, og har betydning for kraftpriser i ulike regioner. Videre påvirker tiltakene klima, miljø og arealbruk. Slik sett berører Statnetts tiltak det norske samfunnet på flere måter. På Statnetts nettsider finnes mer informasjon om prosjekter og samfunnsøkonomiske analyser. Rapporten om ferdigstilte investeringsprosjekter som publiseres sammen med NUP 2021 vil inneholde informasjon om kostnader og nyttevirkninger.

1.2 Forventet utvikling i tillatt inntekt

RME har med virkning fra 2021 endret på hvordan Statnett sin kostnadsnorm blir fastsatt. Fra 2021 blir Statnett sammenlignet mot egne historiske kostnader, justert for anleggsvekst. I tillegg er det tillagt et eget produktivitetskrav på 2 prosent. I prognosene er det forutsatt at Statnetts effektivitet fortsatt måles til å være 100 prosent, justert for produktivitetskrav, i hele perioden. Det medfører at Statnetts inntektsramme for et gitt år settes lik kostnadsgrunnlaget for det aktuelle året.

Figur 3 gir et bilde av forventet utvikling i tillatt inntekt for perioden 2021-2027, og kostnadselementene som inngår i den. I kommende periode vil det fremdeles være investeringer som driver utviklingen i tillatt inntekt. Aktiveringene som ligger bak veksten i regulert avkastning og

avskrivninger beskrives nærmere i kapittel

Statnett har gjennom effektiviseringsprogram bidratt til å begrense veksten i investeringskostnader og aktiveringer i inneværende og kommende femårsperiode. Statnett har blant annet gjennom opparbeiding av leverandørmarkedet og gjennom å forske frem og kvalifisere nye teknologiske løsninger redusert forventede kostnader for fremtidige prosjekter.

Avkastning:

Avkastningsgrunnlaget er basert på bokført verdi av anlegg i drift og gir høyest avkastning i starten av levetiden til anleggene. Det medfører at økningen i avkastning i figur 3 har brattere vekst enn avskrivninger, som er like gjennom den økonomiske levetiden til et anlegg. Avkastningen vil øke i perioden som følge av at aktiveringer overstiger årlige avskrivninger, i tillegg til forventede stigende renter.

Avskrivninger:

Aktivert anleggsmasse er grunnlaget for avskrivninger, og flere store aktiveringer de neste årene vil derfor gi vekst i avskrivninger i hele perioden frem til 2027.

Transittkostnader:

Det er krevende å estimere transittkostnader, og prognosen som vist i figur 3 er derfor lagt på nivå med kostnader tidligere år.

Eiendomsskatt:

Statnetts estimater tilsier at kostnaden til eiendomsskatt øker årlig i perioden 2021-2027. Det forventes at en vesentlig andel av Statnetts nyinvesteringer vil bli gjenstand for eiendomsskatt, flere kommuner innfører eiendomsskatt og at eiendomsskattesatsen øker i de kommunene der satsen i dag er under maksimumsgrensen.

Nettap:

Det forutsettes relativt jevne nettapskostnader i kommende periode. De forventes likevel å øke noe i 2023 og 2024 som følge av at kabel til Tyskland og England har drift store deler av året i henholdsvis 2021 og 2022.

Systemdriftskostnader:

Systemdriftskostnader forventes å øke fra 2021 som følge av idriftsettelse av NordLink og NSL. Dette medfører økt tillatt inntekt med to års tidsetterslep.

Drift-, lønn- og personalkostnader, kjøp av tjenester:

Driftskostnader, korrigert for historiske svingninger i pensjoner, øker i perioden på grunn av inflasjon og lønnsvekst, samt økte oppgaver knyttet til transmisjonsnettanlegg som Statnett forentes å overta i perioden. Lønns- og personalkostnader, konsulenter/kjøp av tjenester og utstyr/materiell er eksempler på større kostnadsposter i driftskostnader. Statnett har fokus på effektivisering, som forventes å gi lavere vekst i driftskostnader enn den økte aktiviteten skulle tilsi for 2021-2022 (som inngår i inntektsramme i 2023-2024). Samtidig er det i perioden 2020-2022 (som inngår i inntektsrammen i 2022-2024) økt ressursbruk knyttet til forbedring og digitalisering, noe som vil bidra til lavere driftskostnader i årene som kommer. I kommende periode er det økte oppgaver knyttet til system og markedssiden. Dette bidrar til høye driftskostnader i perioden.

Tabell 2: Parametere ved beregning av tillatt inntekt	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
NVE-rente (%)	5,37	5,69	5,71	5,81	5,88	5,91	5,94
Inflasjon (%)	2,70	1,80	1,90	2,10	2,00	2,00	2,00
Referansepris kraft (kr/MWh)	333,7	328,1	328,1	328,1	328,1	328,1	328,1

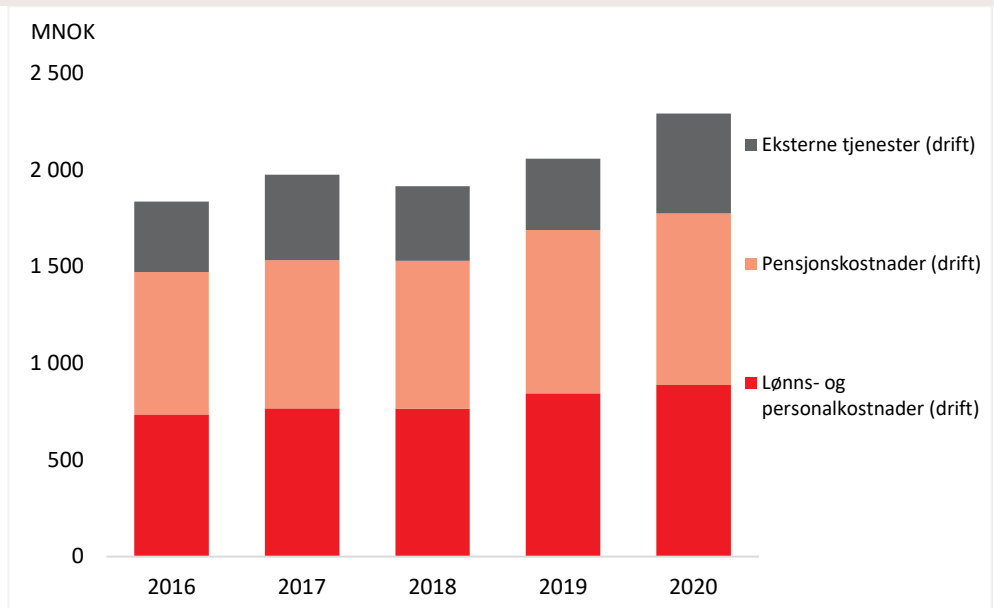
1.3 Utvikling i lønnskostnader og kjøp av tjenester

Utvikling i lønnskostnader, pensjonskostnader og kjøp av tjenester er vist i figur 4. Arbeid mot investeringsprosjekter er ikke inkludert. Lønnskostnader økte i perioden 2016-2020. Dette kan blant annet forklares med økning i antall ansatte fra 1 444 til 1 609 i perioden. Økningen i antall ansatte er i hovedsak knyttet til en stor portefølje, høy investeringstakt, ny og overtatt anleggsmasse, samt flere oppgaver innenfor system og markedsområdet. Statnett har som følge av tredje elmarkeds-pakke tatt over anlegg som tidligere var eid av andre aktører. Dette har medført noe økning i ansatte.

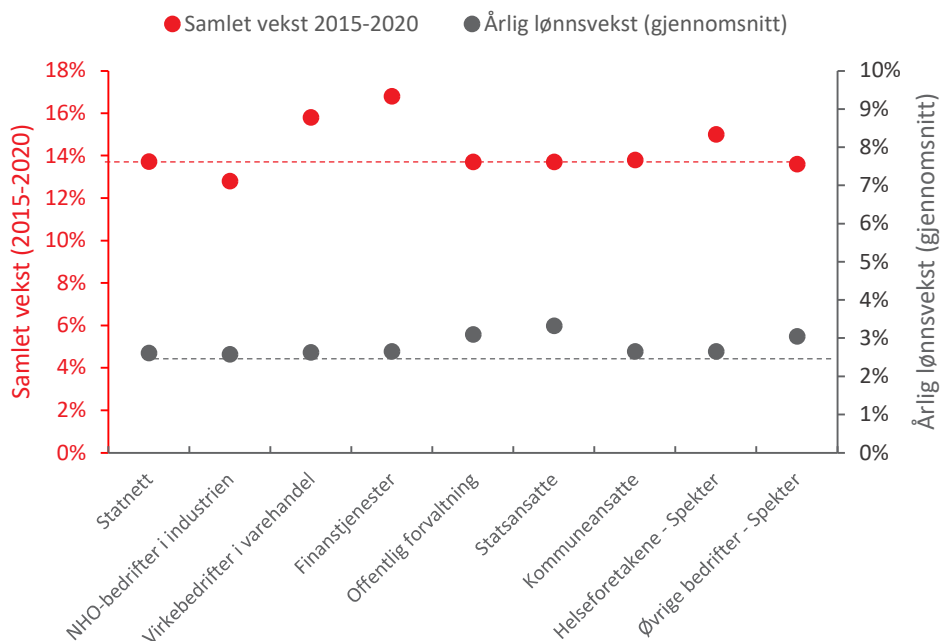
Statnett har en stor portefølje med investeringsprosjekter. For å håndtere denne porteføljen har Statnett hatt en planlagt, ressurstilførsel ved bruk av innleide konsulenter og kjøp av tjenester. Denne beviste strategien har begrenset veksten i antall faste ansatte i Statnett, og legger til rette for en hensiktsmessig organisering i tiden etter investeringstoppen. Høyt nivå på kjøp av tjenester i 2020 i forhold til tidligere år kan forklares med høyt ressursbehov knyttet til digitaliseringsarbeid og oppgradering av Statnetts virksomhetssystem (IFS). En avtakende trend i investeringene frem mot 2025 vil medføre at Statnetts faste medarbeidere kan utføre en større andel av ressursinnsatsen, hvilket medfører at behovet for kjøp av konsulenttjenester vil avta. Statnetts IT-divisjon benytter i dag et stort antall innleide konsulenter. Der oppgavens varighet tilsier at det er økonomisk optimalt å heller ha faste ansatte er divisjonen i gang med å konvertere innleide konsulenter til fast ansatte. Dette vil medføre en konvertering fra kjøp av tjenester til lønnskostnader. Utfasing av konsulenter og

restriksjoner på nyansettelser vil gi positive effekter på samlet kostnadsutviklingen innen disse kostnadene i tiden fremover.

Figur 4: Historisk utvikling i lønnskostnader, pensjonskostnader og kjøp av tjenester

Figur 5: Illustrasjon av samlet lønnsvekst for årene 2016-2020 (rød) og gjennomsnittlig årlig lønnsvekst i perioden (grå).

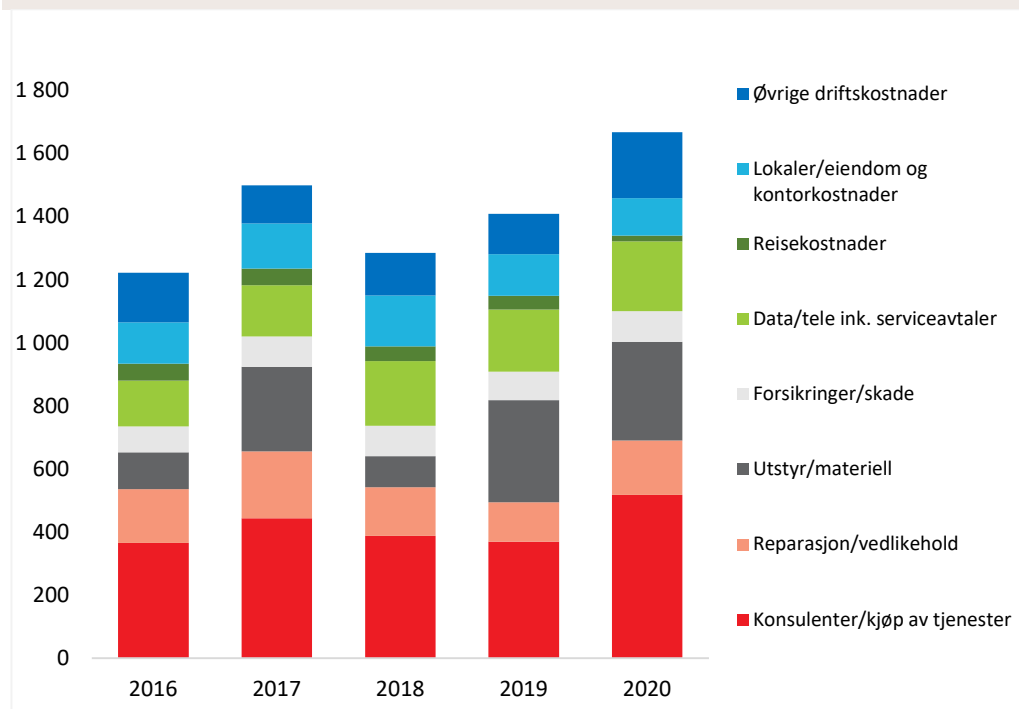
Statnetts lønnspolicy sier at selskapet ikke skal være lønnsledende i markedet. Samtidig skal selskapet ha et differensiert lønnsnivå som muliggjør rekruttering av dyktige folk utenfor selskapet og hindrer uønsket avgang til andre bedrifter av lønsmessige årsaker. Lønnsutvikling i Statnett har ligget på tilnærmet samme nivå som lønnsutviklingen ellers i samfunnet. Høy rekruttering av unge har bidratt

til å holde en moderat utvikling i gjennomsnittslønnen. Statnetts største kunder utgjør markedet som det er naturlig for Statnett å sammenligne seg med lønnsmessig. Det finnes imidlertid ikke tilstrekkelig offentlig informasjon for å gi en god illustrasjon av lønnsutvikling per årsverk for Statnett i forhold til lønnsutvikling per årsverk for resten av bransjen. Der hvor statistikk foreligger, fremgår det ikke klart hva som inngår i lønnskostnader per årsverk. figur 5 illustrerer lønnsutvikling i Statnett i forhold til utvikling i større forhandlingsområder i rapport fra Teknisk Beregningsutvalg (2021).

1.4 Utvikling i andre driftskostnader

Figur 6 viser utviklingen i andre driftskostnader i perioden 2016-2020. Sett bort fra prisstigning, har en høyere aktivitet og bemanning i løpet av perioden resultert i en stigende trend i andre driftskostnader. Kostnader knyttet til Data/tele, inkl. serviceavtaler øker i hele perioden på grunn av vekst i antall brukere og systemer. Nye satsningsområder innenfor digitalisering og økende investeringsnivå i IT gir økte driftskostnader. Satsing på digitalt fundament, samt data- og informasjonssikkerhet bidrar også til høyere driftskostnader. Kostnadsposten "konsulenter/kjøp av tjenester" er forklart i kapittel 1.3, og bidrar til en kostnadstopp i 2020. I 2019 økte kostandene knyttet til utstyr og materiell sammenliknet med tidligere år, og har stabilisert seg på et mer normalt nivå i 2019 og 2020. Disse kostnadene er unormalt lave i 2016 og 2018. Utstyr/materiell og reparasjon/vedlikehold henger tett sammen med nivået på vedlikehold av nettet, jf. kapittel 2.1. Øvrige driftskostnader har økt i 2020 sammenliknet med tidligere år. Dette skyldes at 2020-kostnadene er kunstig høye på grunn av endret praksis for bokføring av andel av systemkostnader som dekkes av balanseavregningen. Ny praksis medfører at øvrige driftskostnader er blåst opp med 61 MNOK i 2020.

Figur 6: Historisk utvikling i andre driftskostnader

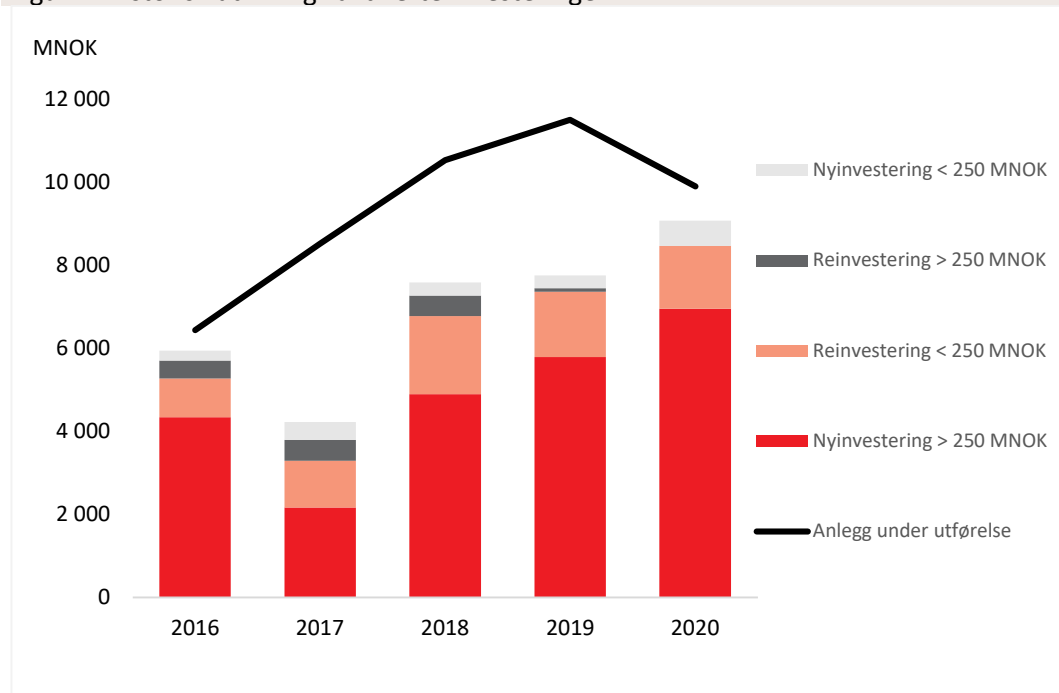
Koronapandemien har medført lavere reisekostnader i 2020 relativt til foregående periode. Forsikringskostnadene økte jevnt på grunn av vekst i anleggsmassen. Innen IT forventer vi at Statnett i tiden fremover vil ha en vridning fra investeringskostnader til driftskostnader. For eksempel ved å ta i

bruk ulike skytjenester fremfor investering i hardware.. Videre forventer vi økte kostnader knyttet til vedlikehold av nettet, som følge av at vi har bygget og overtatt anlegg, og innenfor utvikling av markedsløsninger. Dette vil isolert sett tilsi en økning i andre driftskostnader i den neste femårsperioden. Selv om det forventes at andre driftskostnader vil øke noe i 2022 forventer vi imidlertid at forbedring- og effektivitetsarbeid i organisasjonen vil bidra til at andre driftskostnader reduseres i resten av neste femårsperiode.

1.5 Utvikling i aktiverte investeringer

Figur 7 viser historisk utvikling i aktiverte investeringer for de siste fem årene, fordelt på ny- og reinvesteringer, samt "anlegg under utførelse". Anlegg under utførelse er saldo for investeringskostnader fra anlegg under bygging. Mellomlandsforbindelsen til Tyskland (NordLink) ligger i datterselskapet NordLink Norge AS, og kommer i tillegg. Aktivering skjer når anlegg er klart for bruk. Investeringskostnad går da fra anlegg under utførelse til "varige driftsmidler". Anlegget blir fra og med aktivering avskrevet og kommer med i grunnlaget for Statnetts tillatte inntekt, via avskrivninger og avkastning på bokført verdi.

Figur 7: Historisk utvikling i aktiverte investeringer

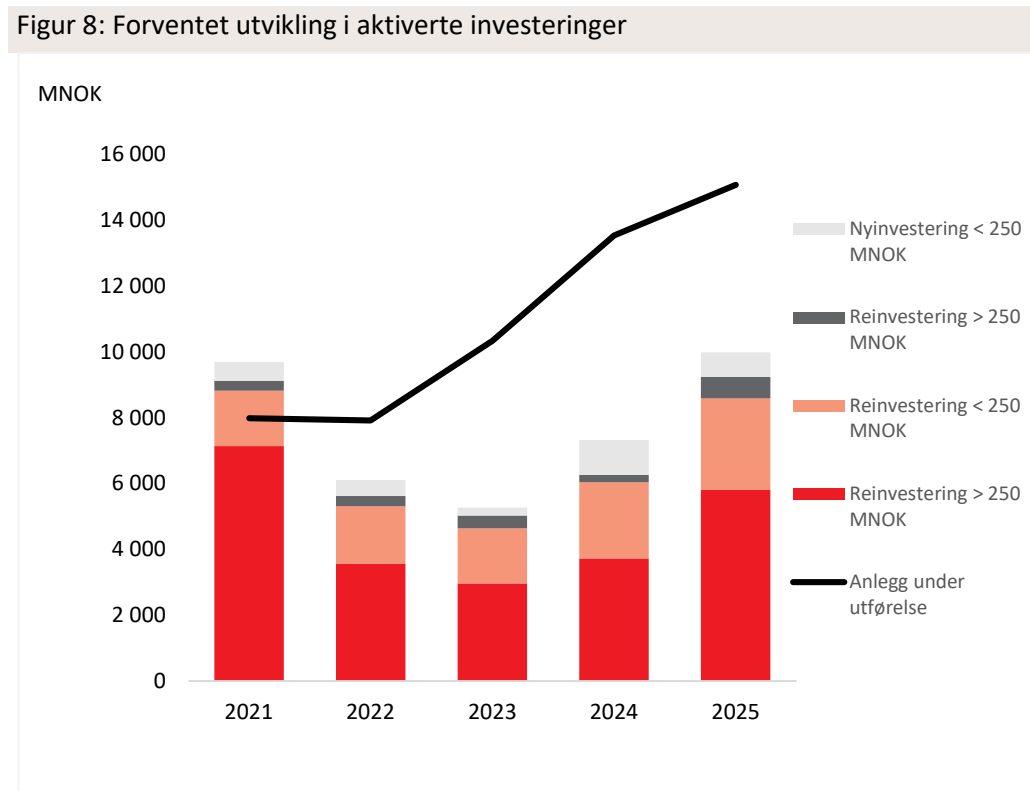
Den største delen av Statnetts aktiverte investeringer kommer fra store investeringsprosjekter. Tabell 3 gir en oversikt over investeringsprosjekter med kostnad over 250 millioner kroner i årene 2016-2020, med informasjon om årlig aktivering. Flere prosjekter har delaktiveringer når deler av anleggsmassen er klar til bruk.

Selv om de store prosjektene utgjorde den største delen av veksten i anleggsmassen var det også en del mindre reinvesteringer på grunn av lokale behov for utskiftninger. I perioden beløper disse reinvesteringene seg til mellom 1-1,5 milliard kroner per år. Nær halvparten av dette er investeringer i IT (prosjekter under 250 millioner kroner), som er kategorisert som reinvestering selv om de også består av nyinvesteringer. Av IT-prosjekter som er kategorisert under reinvesteringer har

systemoppgradering av driftssentralsystemet høyest kostnader.

Tabell 3: Historisk aktiveringsår for investeringsprosjekter over 250 millioner kroner.						
Aktivering	Investeringsstype	2016	2017	2018	2019	2020
Vestre Korridor	Nyinvestering		171	1 901	1,5	1
Ofoten-Balsfjord ny ledning og utv. stasjon	Nyinvestering	1 824	525	233	18	0,5
North Sea Link	Nyinvestering	26	1		28	2 703
Nedre Røssåga - Namsos	Nyinvestering		724	9	70	71
Nettforsterkning Ørskog-Fardal	Nyinvestering	1 316	72	124	9	
Reaktorer for spenningsreduksjon	Nyinvestering	56	21	13	2	
Systemoppgradering driftssentralsystemet	IKT	475	43	141		
Balsfjord-Skaidi ny ledning og stasjoner	Nyinvestering		8	0	261	2 607
Transformeringskapasitet Østland	Nyinvestering	141				
Kvitfossen- Kanstadbotn	Kjøp	273	11			
Sima - Samnanger	Nyinvestering	20				
Østre korridor	Nyinvestering	8				
BKK Overtakelse av sentralnett	Kjøp	425	3	1 418	1672	
Klæbu - Namsos	Nyinvestering		611	13	47	31
Namsos-Åfjord og Snilldal-Surna	Nyinvestering		0	933	1 283	54
Indre Oslofjord	Reinvestering		453	346	81	
Kristiansand, reinvestering 300 kV-stasjonsanlegg	Reinvestering			115	40	84
Kjøp av nettanlegg fra Agder Energi	Kjøp			248	7	
Bjerkreim transformatorstasjon	Nyinvestering				396	
Kobbvatnet Ny transformatorstasjon	Nyinvestering					246

Sammenlignet med prognoser for utvikling ved forrige kostnadsrapportering, ligger aktiverte investeringer for årene 2019 nær 2 mrd. kroner lavere og 2020 i overkant av 1 milliard kroner høyere. Årsaken til dette er hovedsakelig at prosjekter er skjøvet ut i tid, i tillegg til at flere prosjekter har hatt lavere investeringskostnader enn det som inngikk i forrige prognose. Noen av forskyvningene er fra 2019 til 2020.

Rapport om kostnadsutvikling 2016-2025

Figur 8 viser forventet utvikling i aktiveringer for perioden 2021-2025 for ny- og reinvesteringer, samt anlegg under utførelse. Også i begynnelsen av kommende periode vil det være de store nyinvesteringsprosjektene som bidrar mest til aktiveringer. I slutten av perioden øker prosjekter under 250 MNOK sin andel av investeringene. I forhold til forrige rapportering forventer vi ikke at investeringsnivået vil falle vesentlig etter 2022. Det forventes aktivering av flere store prosjekter i 2025 og 2026. Dette gjør at anlegg under utførelse vokser i perioden.

Aktiverte reinvesteringer > 250 MNOK	2021	2022	2023	2024	2025
NSO Sogn, Oppgradering av stasjon	A	A	A	A	-
Kvandal-Kanstadbotn, Fornyelse	A	A	A	A	-
Sylling, Reinvestering	A	A	A	-	-
Rød, Reinvestering og økt transformeringkapasitet	A	A	A	-	-
Rød og Verdal og Sylling, SVC	A	-	-	A	-
Kristiansand, Reinvestering 300 kV	A	-	-	-	-
Hadsselfjord, Fornyelse av kabelanlegg	-	A	A	-	-
Leirdøla, Fornyelse og økt transformering 300/66	-	A	-	-	-
Vinnelys stasjon, Reinvestering	-	-	A	A	-
NSO Hamang, Ny transformatorstasjon	-	-	-	A	-
Frogner, Fornyelse kontroll- og apparatanlegg	-	-	-	A	-
Orkdal, Fornyelse	-	-	-	A	-
Aurland 1, stasjon, Reinvestering	-	-	-	A	-
Usta og Hol1, Forny kontrollanlegg	-	-	-	-	A
Kristiansand, Fornyelse SVC, filter, F1	-	-	-	-	A
Fortun, Reinvestering stasjon	-	-	-	-	A
Vardal, Fornyelse transformering (NSO)	-	-	-	-	A

A = Aktivering. Flere prosjekter har delaktiveringer når deler av anleggsmassen er klar til bruk.

Tabell 4 og 5 gir en oversikt over aktiveringer for henholdsvis reinvesteringer og nyinvesteringer med kostnad over 250 millioner kroner i årene 2021-2025.

Aktiverte nyinvesteringer > 250 MNOK	2021	2022	2023	2024	2025
North Sea Link, Mellomlandsforbindelse	A	A	-	-	-
Balsfjord-Skaidi, Ny ledning og stasjoner	A	A	A	A	-
Vestre Korridor, Pakke 3	A	A	-	-	-
Vestre Korridor, Pakke 1, 2	A	A	-	-	-
Kobbvatnet, Ny transformatorstasjon	A	-	-	-	-
Smestad-Sogn, Stasjon og kabelanlegg	-	A	A	A	-
Lyse-Fagrafjell, Ny ledning og stasjoner	-	-	A	A	-
Salten, Ny stasjonsløsning	-	-	A	-	-
NSO Hamang, Ny transformatorstasjon	-	-	-	A	-
Stølaheia, Ny stasjon	-	-	-	A	-
NSO Liåsen, Ny stasjon	-	-	-	A	-
Tveiten, Økt transformeringkapasitet	-	-	-	A	-
Blåfalli-Gismarvik, Haugalandet Nettforsterkning	-	-	-	-	A
Aurland 1-Sogndal, Oppgradering 420 kV	-	-	-	-	A
NSO Ulven, Oppgradering av stasjon	-	-	-	-	A
Karmøy, Ny transformatorstasjon	-	-	-	-	A
Onarheim, Ny stasjon	-	-	-	-	A
Dale, Ny stasjon	-	-	-	-	A

A = Aktivering. Flere prosjekter har delaktiveringer når deler av anleggsmassen er klar til bruk.

I forbindelse med sluttrapportering av Statnetts 15 prosent-effektiviseringsprogram i 2018 er det formidlet at det i perioden 2013-2018 er oppnådd en betydelig reduksjon av samlet kostnadsramme og styringsmål for en rekke prosjekter. Estimatenes for investeringer viser en forbedring på henholdsvis 18 prosent og 12 prosent for ledning og stasjon i perioden. Kostnadsrammer for prosjekter er redusert med totalt 7,1 milliarder kroner, hvorav prognose forventet investeringskostnad utgjør 4,5 milliarder kroner. Etter 2018 er det gjort grep for å effektivisere prosjektgjennomføringen i Statnett ytterligere. Dette har gjort at forventede investeringskostnader i fremover reduseres.

1.6 Avsluttede investeringsprosjekter med kostnad over 250 millioner kroner

Prosjekt	Avsluttet	Konsesjons-søkt	Kostnadsestimat ved konsesjons-søknad	Forventings-verdi ved beslutning	Kostnads-ramme bevilget	Sluttkostnad
Ofoten-Balsfjord ny ledning og utvidelse av stasjon	30.06.2020	01.05.2010	1 400 MNOK	3 400 MNOK	3 700 MNOK	2 869 MNOK
Indre Oslofjord	27.11.2019	03.05.12	670 MNOK- 820 MNOK*	1 109 MNOK	1 251 MNOK	882 MNOK

*Solberg- Brenntangen (350-400MNOK) og Filtvet-Brenntangen (320–420 MNOK)

Ofoten-Balsfjord ny ledning og utvidelse av stasjoner

Statnett søkte konsesjon for ny 420 kV-ledning mellom Ofoten og Balsfjord i mai 2010 med bakgrunn i å trygge forsyningssikkerheten, samt legge til rette for økt verdiskapning i landsdelen og sammen med et sterkere nett videre nordover, bidra til at utbygging av ny fornybar energi kan realiseres. Kostnadsestimat ved konsesjonssøknad var 1,4 mrd. Kroner. NVE ga sin konsesjon i mai 2012, den ble påklaget og endelig konsesjon fra OED ble gitt i august 2013.

Prosjektet ble besluttet igangsatt i januar 2013 med en bevilget kostnadsramme på 3 700 MNOK og en forventningsverdi på 3 400 MNOK. Avvik fra forventet kostnad i konsesjonssøknad kommer hovedsakelig av at reinvesteringer i samtlige stasjoner ble lagt til ved investeringsbeslutning. I tillegg kommer byggelånsrenter og prisstigning, som ikke er inkludert ved konsesjonssøknad.

De nye 420 kV ledningene Ofoten – Kvandal og Bardufoss – Balsfjord, samt utvidelsene på stasjonen Ofoten, Kvandal, Bardufoss og Balsfjord ble idriftsatt høsten 2016. Øvrige reinvesteringer på stasjonene ble ferdigstilt i 2017-2018. Med dette ble forsyningssikkerheten og overføringskapasiteten betydelig forbedret nord for Ofoten og hele veien til Øst-Finnmark. Prosjektet ble endelig avsluttet i 2020 til en sluttkostnad på 2 869 MNOK. Riveskostnader på ca. 100 MNOK kommer i tillegg og er inkludert i estimatene.

Sluttkostnaden ble lavere enn tidligere antatt bl.a. fordi det ikke oppsto større konflikter med reindrift som førte til stans, og at entreprenører og byggherre hadde god faglig kunnskap og sørget for effektiv bygging og riving av ledninger. Forventede tillegg på stasjon ble noe høyere enn estimert, og ledningsdelen noe lavere. I tillegg bidro rentenedgang og lavere prisstigning enn forventet til lavere kostnader.

Indre Oslofjord

Anleggene ble i 2008 og 2011 besluttet reinvestert på grunn av anleggenes høye alder og usikre tekniske tilstand. Hensikten med prosjektene er å sikre strømforsyningen til det sentrale Østlandet.

Prosjektet omfattet reinvestering i to nye 420 kV sjøkabelanlegg og fjerning av eksisterende anlegg på strekningene Filtvet-Brenntangen (Flesaker-Tegneby) og Solberg-Brenntangen (Sylling-Tegneby) i indre Oslofjord.

Hvert av anleggene omfattet to sett á 3 PEX sjøkabler, og en reservekabel – totalt 7 kabler. De nye kablene ble installert nær, og til dels i eksisterende kabeltrasé. Det ble også bygget tilhørende kulverter og muffestasjoner på hvert av landtakene. Prosjektet ble konsesjonssøkt i 2012, og OED tildelte endelige konsesjoner for reinvestering i begge anleggene i mai 2015 etter klagebehandling av plassering av muffestasjon fra grunneier og friluft- og naturverninteressenter på Brenntangen. Investeringsbeslutning ble fattet i september 2014 til en forventningsverdi på 1 109 MNOK, og byggearbeidene startet opp i 2015.

Avvik mellom kostnad oppgitt i konsesjonssøknad (350-400 MNOK + 320-420 MNOK) og forventningsverdi (1 109 MNOK) ved investeringsbeslutning skyldes hovedsakelig bedre detaljering av prosjektomfanget og grunnforhold. Siden opprinnelig kostnadsestimat har Statnett høstet erfaringer gjennom Ytre Oslofjord- og SK4-prosjektene. Ved revisjon av kostnadsestimatene ble tallene justert med bakgrunn i erfaringene fra disse prosjektene, prisøkning og endrede markedsforhold. Samtidig er det avdekket enkelte mindre poster som ikke var med i det første kostnadsestimatet. Dette gjaldt bl.a. nye interne krav, grunnundersøkelser og forhold knyttet til marineoperasjoner.

Strekningen Solberg-Brenntangen ble idriftsatt i 2017, og Filtvet-Brenntangen i 2018. Prosjektet ble endelig avsluttet i 2019 med en aktivert sluttkostnad på 882 MNOK. Hovedårsak til kostnadsbesparelsen ligger i synergier ved å bygge to kabel strekninger i parallell og at grunnforhold på sjøbunnen var bedre enn forventet, noe som medførte at nedspyling av kabler ble rimeligere enn estimert.

1.7 Avsluttede investeringsprosjekter med kostnad under 250 millioner kroner

I årene 2019 og 2020 ble det endelig avsluttet åtte mindre nettanleggsprosjekter, med forventet investerings-kostnad under 250 millioner kroner. Prosjektene varierer fra i størrelsesorden 35 millioner kroner til 155 millioner kroner. Samlet forventningsverdi for prosjektene var 730 millioner kroner. Felles for prosjektene er at de var mindre stasjonsprosjekter med relativt klart omfang og lite utforutsette hendelser.

Kostnadsutviklingen fra investeringsbeslutning til endelig sluttkostnad viser en netto samlet kostnadsreduksjon på 15 prosent.

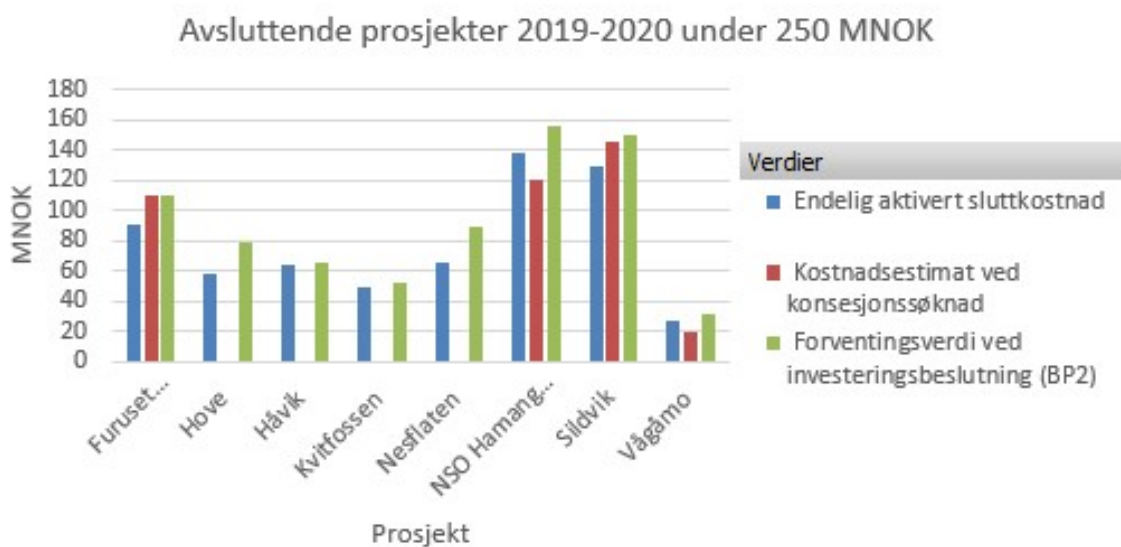
Drivere i kostnadsutviklingen i mindre prosjekter

Det er ulike drivere til positiv eller negativ utvikling i kostnadsestimatene fra investeringsbeslutning fram til sluttkostnad. I de avsluttede prosjektene i årene 2019 og 2020 er de viktigste driverne til kostnadsreduksjon er god planlegging og prosjektgjennomføring, tett oppfølging av kontrakter og tilstedeværelse på byggeplass, utnyttelse av synergier og redusert byggherrekostnad ved at samme prosjektteam har jobbet med tilsvarende prosjekter, samt tett samarbeid internt i Statnett bl.a. med stasjonsgrupper ift. LFS. Felles for prosjektene avsluttet i perioden er at de er mindre stasjonsprosjekter med klart omgang.

Alle prosjektene har positivt kostnadsavvik, og de to av prosjektene med størst kostnadsavvik er prosjektene Nesflaten og Hove. Disse er beskrevet noe mer detaljert under:

Prosjektet Nesflaten omfattet bygging av nytt kontrollbygg, etablering av nye kabelkanaler, nytt kontrollanlegg og IKT system samt montering av nye jordslutter til alle samleskinner. Prosjektet ble avsluttet i 2019 til en sluttkostnad på 66 MNOK, 26 % lavere enn forventningsverdi ved investeringsbeslutning i 2015 på 87 MNOK. Hovedårsak til besparelsene var betydelige mindre behov for masse og utgraving enn prognosert, samt levere byggherrekostnad bl.a. som følge av mindre behov for LFS. Prosjektet hadde lite uforutsette kostnader og endringsordrer.

Prosjektet Hove omfattet bygging av nytt kontrollbygg, etablering av nye kabelkanaler, nytt kontrollanlegg og IKT system samt utskiftninger av samleskinne isolatorer og enkelte komponenter i apparatanlegget. Prosjektet ble avsluttet i 2020 til en sluttkostnad på 59 MNOK, 25 % under forventningsverdi ved investeringsbeslutning i 2016 på 78 MNOK. Prosjektet hadde samme prosjektleder som Nesflaten og dro nytte av erfaringer fra dette prosjektet. Også i Hove ligger årsak til kostnadsbesparelse i redusert byggherrekostnad som følge av tett samarbeid med stasjonsgruppen og mindre bruk av LFS enn estimert.

Mindre reinvesteringssprosjekter

I 2019 og 2020 ble det aktivert henholdsvis 593 og 521 millioner kroner. Forventet aktivering for de samme årene var 669 og 548 millioner kroner. Aktiveringene var under forventningene i 2019. Viktigste forklaring til dette er forsinkelser i prosjekter med forventet idriftsettelse før utgangen av året. Andre årsaker er at en del tiltak ble gjennomført med mindre omfang og/eller lavere kostnad enn antatt.

IKT-investeringer med forventet kostnad under 250 millioner kroner

I 2019 og 2020 ble det aktivert henholdsvis 589 og 669 millioner kroner. Forventet aktivering for disse prosjektene var henholdsvis 690 og 709 millioner kroner i de samme årene. Hovedgrunn til at aktiveringene er lavere enn forventet i 2019 er at utviklingen av løsninger i flere prosjekter tok lenger tid enn forventet og at prosjektene ble forlenget i tid. En annen grunn er at forlengelse i enkelte prosjekter gir følgevirkninger i form av utsatt oppstart eller forlenget for andre prosjekter.

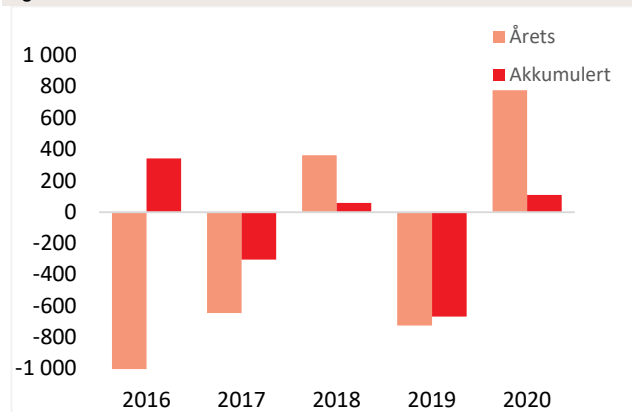
Administrative investeringer med forventet kostnad under 250 millioner kroner

Det ble aktivert for henholdsvis 0 og 20 millioner kroner i 2019 og 2020. Det er kun små avvik mot forventet aktivering.

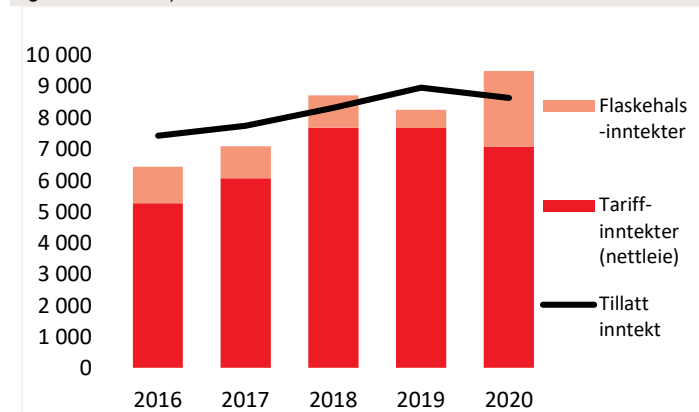
1.8 Utvikling i saldo for mer-/mindreinntekt

Det vil normalt være avvik mellom det enkelte års faktiske regnskapsmessige inntekt fra regulert virksomhet og endelig tillatt inntekt, som NVE fastsetter etter årets utløp. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt, og skal utjevnes over tid ved justering av fremtidig nettleie. Mer-/mindreinntekt er derfor midlertidige størrelser i Statnetts regnskap, som i henhold til IFRS ikke balanseføres.

Figur 9: Historisk utvikling av mer-/mindreinntekt, fordelt på årets og akkumulert/saldo

Figur 10: Historisk utvikling i faktisk inntekt (splittet i flaskehalsinntekter og tariffinntekter) i forhold til tillatt inntekt

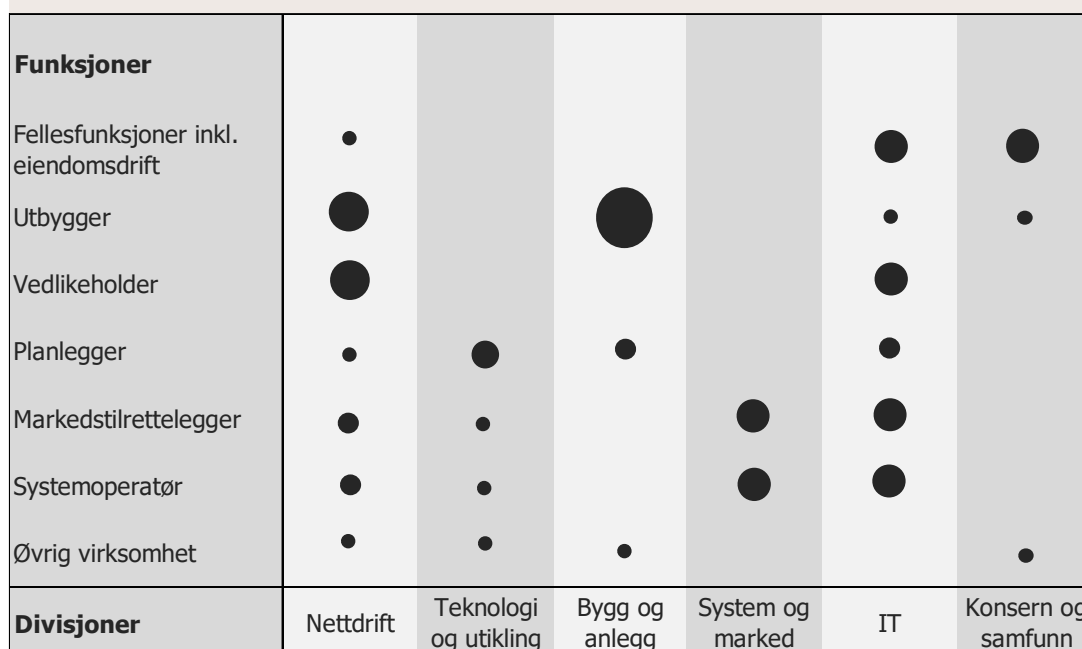
2 Utvikling på funksjonsnivå

For å gi mer innsikt i kostnadsutviklingen i Statnett både for perioden 2016-2020 og forventninger om kommende femårsperiode, vises virksomheten delt inn i funksjoner. Funksjonene i denne rapportering er i hovedsak basert på samme inndelingen av virksomheten som ble brukt i den forrige rapporten og bygger på inndelingen fra europeiske TSO-benchmarkingen e3-Grid i 2013. Det er gjort små endringer innad i oppgaver innenfor funksjonene for å harmonisere inndelingen med ny oppfølgingsmodell som benyttes internt i Statnett. Hovedforskjellen er at kostnader til drift og utvikling av IT-systemer er fordelt på en annen måte, og at noen oppgaver er endret.

I dette kapittelet vises det hvordan organiseringen av Statnett henger sammen med funksjonene, og hvor stor andel av Statnetts virksomhet som finnes innenfor de forskjellige funksjonene. I de etterfølgende kapitler vises historisk kostnads- og aktivitetsutvikling per funksjon. I tillegg gis det kommentarer knyttet til forventet kostnads- og aktivitetsutvikling på funksjonsnivå for de neste fem årene.

Beskrivelse av hver enkelt funksjon er lagt sammen med redegjørelse for historisk og forventet utvikling. Redegjørelsen er basert på antall årsverk, lønn- og personalkostnader (heretter kalt lønnskostnader), konsulentkostnader og kjøp av tjenester (heretter kalt kjøp av tjenester), samt andre driftskostnader uten kjøp av tjenester (heretter kalt driftskostnader). Dette knyttes også opp mot de ulike oppgavene som funksjonene utfører. Årsverk og lønnskostnader er justert for salg og kjøp av timer mellom funksjoner, slik at de reflekterer alle årsverk og lønnskostnader i den respektive funksjon.

Figur 11: Divisjonenes aktivitet innen funksjoner

I figur 11 vises sammenhengen mellom organisasjonsstrukturen i Statnett ved utgangen av 2020 og funksjonene den påfølgende rapporteringen bygger på. Størrelsen på sirklene reflekterer hvor mye ressurser (drift- og investeringskostnader) divisjonen benyttet innenfor den enkelte funksjon i 2020. De minste sirklene reflekterer ressursbruk under 50 millioner kroner, mens de største har ressursbruk

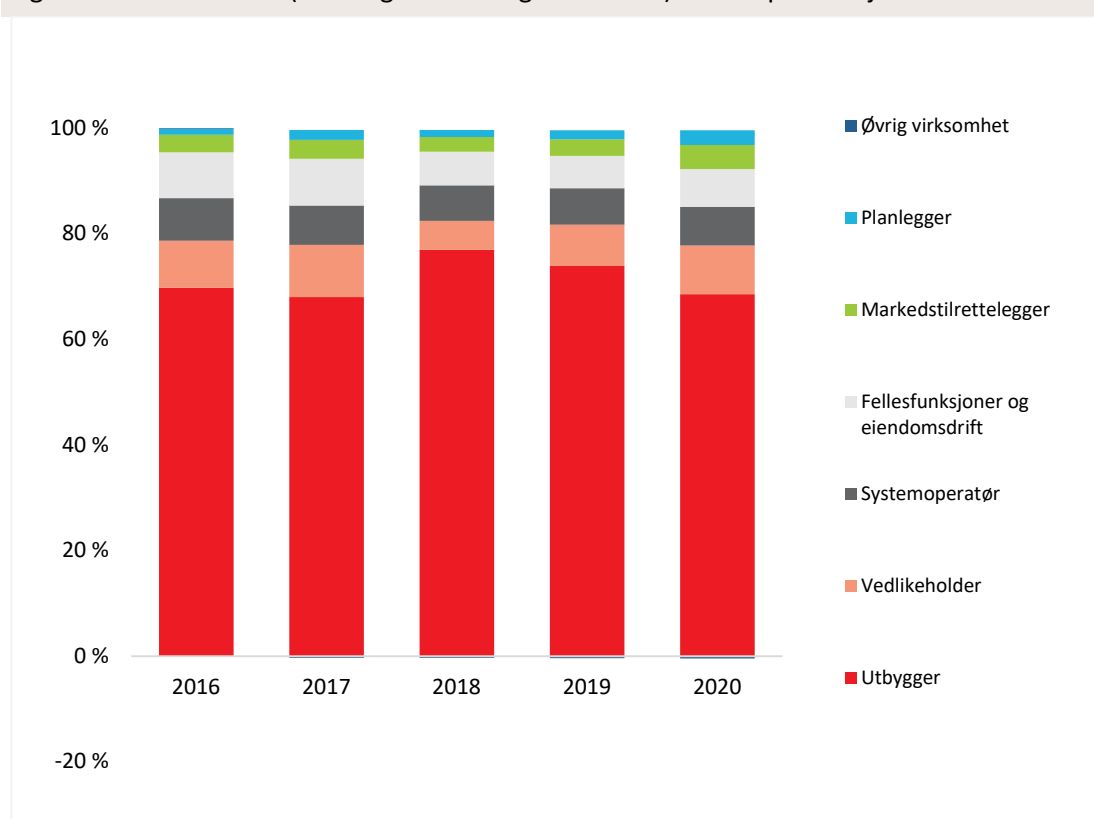
over 1 000 millioner kroner per år. Det fremgår for eksempel at divisjonen Nettdrift hadde aktivitet innenfor alle funksjoner, men at det meste av ressursene gikk til drift og vedlikehold av nettanlegg i vedlikeholdsfunksjonen og reinvesteringer i eksisterende anlegg i utbyggerfunksjonen.

Innholdet i den enkelte funksjon beskrives nærmere i etterfølgende kapitler. Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om Statnetts organisasjon.

Overordnet ressursbruk på funksjoner

Figur 12 viser at det er Utbygger som har størst andel av Statnetts kostnader i perioden. Vedlikeholder er nest størst. Store investeringer i IT-systemer og infrastruktur hos Systemoperatør medfører at de har tredje størst andel av totalkostnadene. Det er videre verdt å merke seg at Systemoperatør og Fellesfunksjoner og eiendomsdrift reduserer sin andel av total ressursbruk i løpet av perioden, mens Markedstilrettelegger og Planlegger øker sin andel i løpet av perioden. Øvrig virksomhet har høyere driftsinntekter enn kostnader og er derfor negativ i hele perioden, sett bort fra 2016.

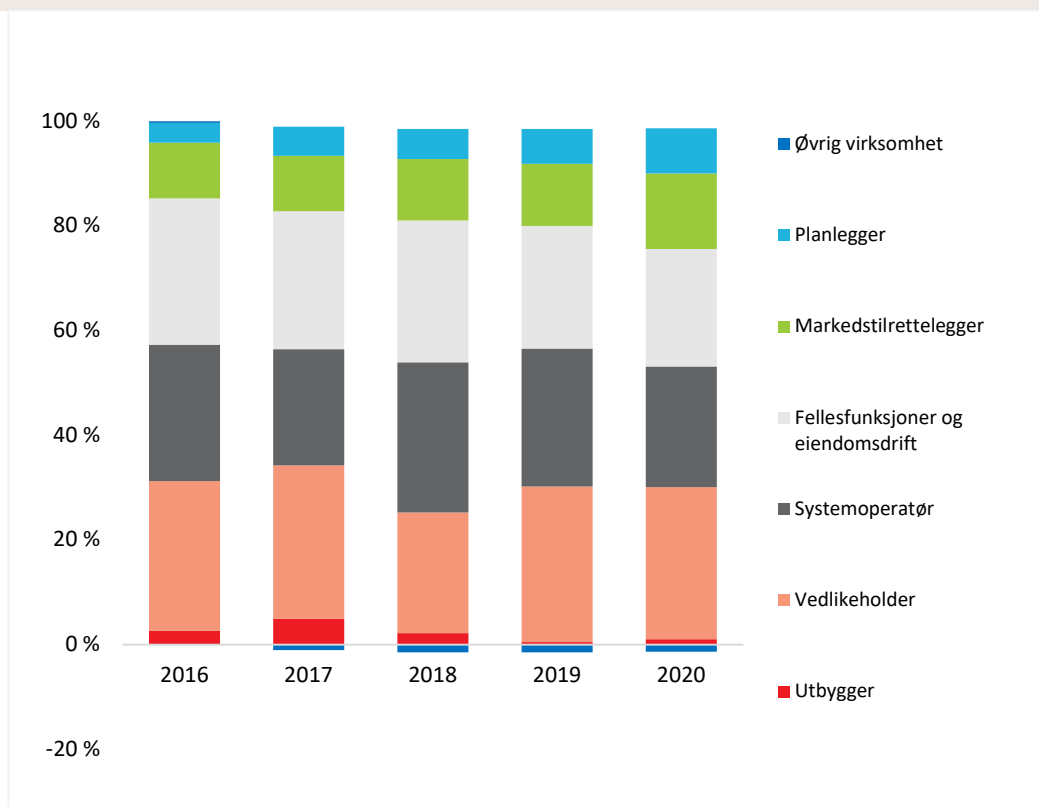
Figur 12: Aktivitetsnivå (drift- og investeringskostnader) fordelt på funksjoner

I figur 13 er ressursbruk til nettiltak tatt ut av investeringskostnadene. Utbygger blir veldig liten og mønsteret som er beskrevet over blir tydeligere.

Figur 13: Aktivitetsnivå (drift- og investeringskostnader eksklusive nettinvesteringer) fordelt på funksjoner

2.1 Vedlikeholder

Vedlikeholderfunksjonen består av alt drift og vedlikehold av nettanlegg. Alle time- og materialkostnader, havariprosjekter, samt øvrige ressurser som går med til drift og vedlikehold av nettet er inkludert i kostnadene. Planlagte tiltak som skal sørge for forsyningssikkerheten og kvaliteten på nettet, som for eksempel tilstandskontroll og skogrydding, er også inkludert.

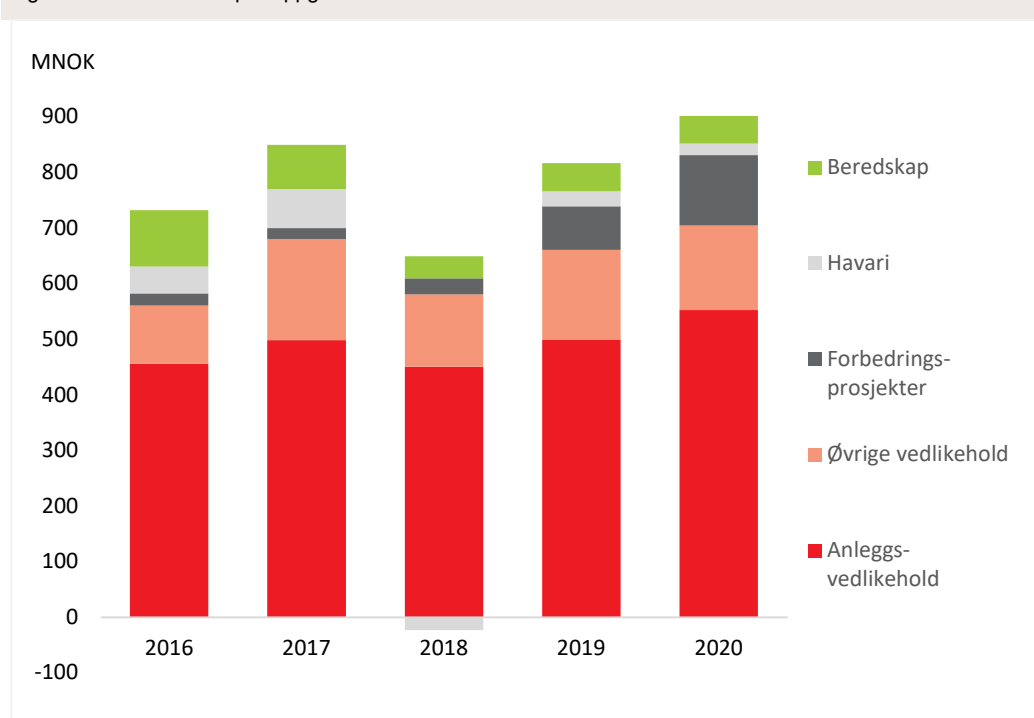
Det meste av aktiviteten i denne funksjonen er inkludert i kostnadsgrunnlaget for inntektsrammen til Statnett. Enkelte små kostnader, som for eksempel tap ved salg av eiendeler, inkluderes ikke i kostnadsgrunnlaget slik det følger av regler bestemt av NVE. Vedlikeholder har kun driftskostnader, ettersom reinvesteringer er ført under Utbygger. Kostnader og inntekter vises som netto kostnader.

Kostnader i vedlikeholdsfunksjonen fordelt på oppgaver

I figur 14 vises utviklingen i kostnader for vedlikeholder fordelt på oppgave.

Nytt i årets rapportering er at vi har skilt vedlikehold på en annen måte. Stasjonsvedlikehold og Lednings- og kabelvedlikehold er slått sammen til en oppgave. I tillegg er Øvrig vedlikehold lagt til som en egen oppgave. Øvrig vedlikehold er kostnader med å sørge for god og effektiv forvaltning av anleggene til Statnett. Oppfølging av beredskaps- og reservelager, feilstatistikk og -analyser, vedlikeholdsplaner, kompetanse- og ressursentre knyttet til beredskap og vedlikehold av stasjoner og ledning- og kabelanlegg, vedlikeholdsplaner, anleggsdokumentasjon og -krav, stasjonsovervåkning og forbedringsarbeid knyttet til drifts- og vedlikeholdsprosesser.

Figur 14: Vedlikeholder per oppgave

Kostnader for vedlikehold av nettet varierer årlig i perioden. Det er likevel en underliggende vekst som hovedsakelig kommer på grunn av økt anleggsmasse. I tillegg til byggeprosjekter har Statnett i perioden overtatt transmisjonsnettvirksomheten i Rogalands- og Hordalandsområdet fra Lyse Elnett og BKK Nett. Statnett har også kjøpt transmisjonsanlegg fra Skagerrak Nett, Hafslund Nett, Odda Energiverket og Agder Energi Nett. Det forventes at vedlikeholdskostnader vil øke noe som følge av økt anleggsmasse fremover, samtidig som målsetting om økt effektivitet vil begrense kostnadsveksten.

Statnett har forsikringsordninger knyttet til havarier. Det forventes derfor at netto havarikostnader over tid er en del lavere enn de faktiske havarikostnadene, men havariet i Indre Oslofjord i 2016 oppfylte ikke vilkår for forsikring som følge av høy alder på anlegget. Høye havarikostnader i 2017 skyldes i all hovedsak havari på Skagerrak 2-kabelen. Forsikringsutbetalinger, samt dekning av halvparten av kostnadene fra Energinet, som leier halve kabelen, ble inntektsført i 2018, og gjør at havarikostnadene er negative i det året. I 2019 og 2020 var det ingen store havarier.

Beredskapskostnader er høye i 2017. En stor del av kostnaden i 2017 og noe i 2018 skyldes oppgjør i forbindelse med avsluttet kabelberedskapsavtale med Statnett Transport, som vil medføre lavere kostnader knyttet til kabelberedskap fremover. Beredskapskostnadene i 2019 og 2020 er derfor lavere enn i begynnelsen av perioden. Per 01.juli 2020 ble virksomheten i Statnett Transport overført til Statnett. I 2020 tilsvarer det en økning i driftskostnader på 20 MNOK. Kostnader og inntekter fra salg av kommersielle transport og beredskapstjenester rapporteres under øvrig virksomhet i kapittel 2.7. Det forventes ikke vekst i kostnader knyttet til beredskapsområdet i årene fremover.

Forbedringsportefølje for anleggsforvaltning og kraftsystemplanlegger er en portefølje av prosjekter som skal gi gevinster innenfor vedlikeholder, planlegger og utbygger. Vedlikeholder sin andel av disse prosjektene øker mye i slutten av perioden. Dette skyldes hovedsakelig prosjektene FRIDA og LØFT. I snart 20 år har Statnett benyttet IFS som virksomhetsstyringsverktøy. I IFS håndteres data og informasjon om alt fra anleggsvedlikehold, prosjekter, økonomi og anskaffelser til HR, logistikk og

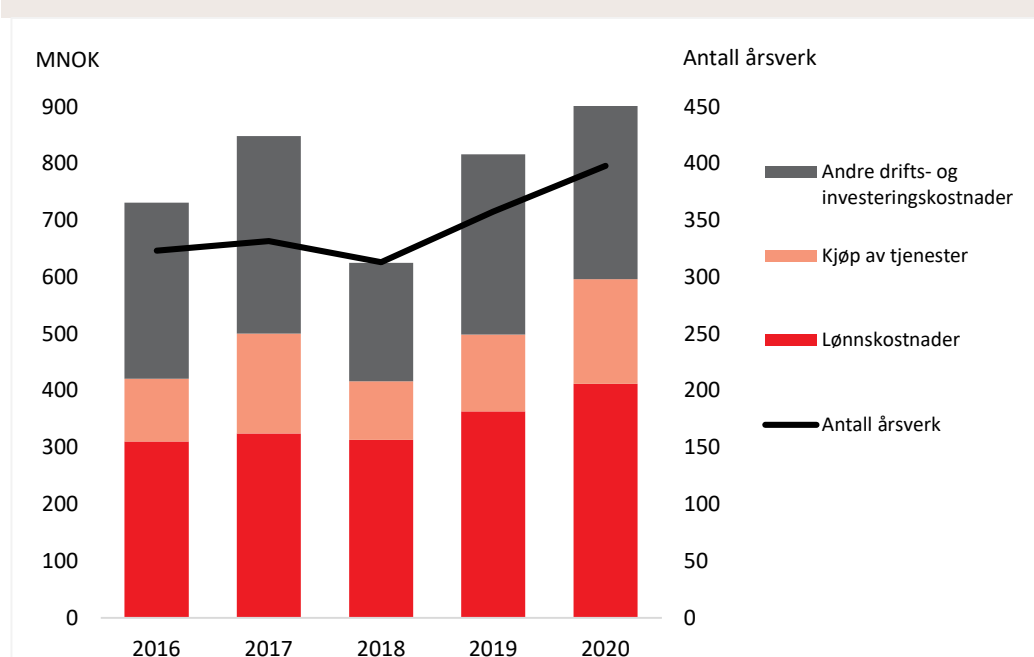
lager. Dagens versjon er foreldet og måtte oppgraderes. I tillegg til systemoppgraderingen går arbeidet i LØFT ut på å kvalitetssikre og vaske dataene som har blitt lagret over de siste 20 årene, samt å se på hvilke og hvordan dataene bør lagres for at dataen blir tilgjengelige på en enkelt måte for alle som bruker dem i Statnett. Statnett forventer at LØFT vil bidra til å effektivisere anleggsforvaltningen gjennom at vi kan drifte anlegg lengre, bruke kortere tid på å finne feil, unngå havarier og samkjøre med andre IT-løsninger. FRIDA er et initiativ som skal effektivisere anleggsforvaltningen og nettplanleggingen gjennom økt tilgjengeliggjøring og utnyttelse av data, ved å se på konkrete prosesser og oppgaver. Et av gevinstmålene til initiativet er å bidra til målrettet vedlikehold og økt levetid for Statnetts anlegg (reduere levetidskostnaden).

Kostnader i vedlikeholdsfunksjonen fordelt på kostnadstyper

I figur 15 vises utviklingen i kostnader for vedlikeholder fordelt på kostnadstyper. Kostnader er vist netto.

Lønnskostnader er flat i begynnelsen av perioden, men øker litt i 2019 og 2020 som følge av anleggsvekst. Kjøp av tjenester er stabilt i perioden, bortsett fra 2017, der økningen skyldes kjøp av tjenester knyttet til havarier. Andre driftskostnader er også høye i 2017 av samme grunn, men går ned i 2018 grunnet erstatning. Andre driftskostnader er jevne ellers i perioden.

Figur 15: Vedlikeholder fordelt på kostnadstyper

2.2 Planlegger

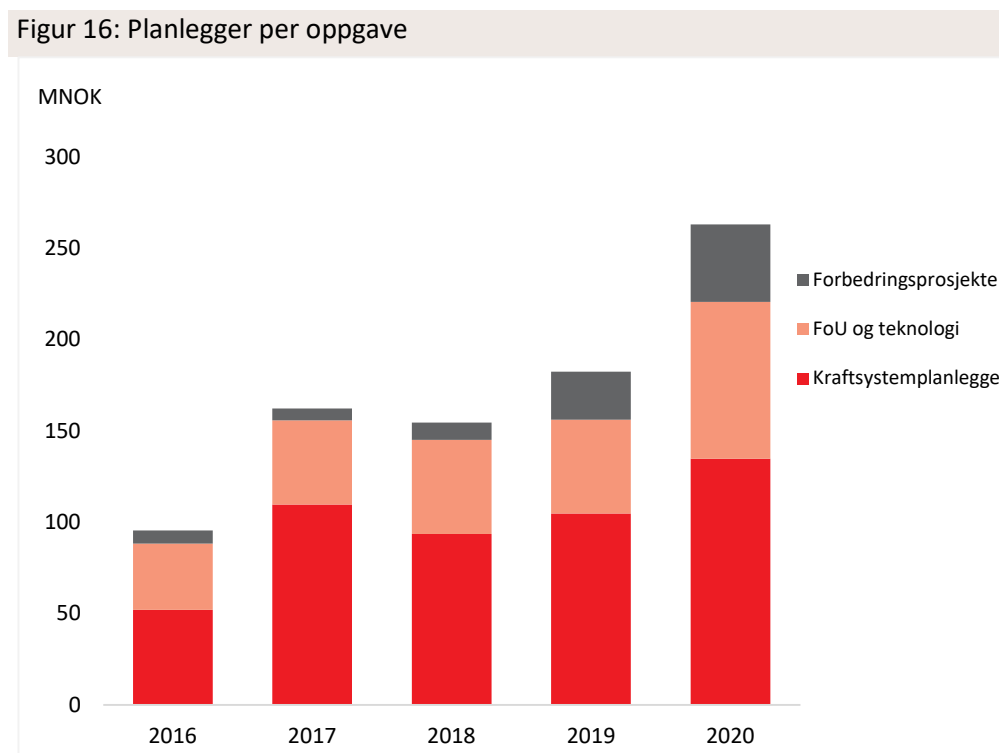
Planleggerfunksjonen består av Statnetts ansvar som kraftsystemplanlegger og av aktivitetene forskning og utvikling, samt teknologistandardisering og -kvalifisering. Kraftsystemplanlegging i Statnett har ansvar for å planlegge en samfunnsmessig rasjonell utvikling av det norske kraftsystemet. Vi gjør analyser av markedsutvikling på europeisk, nordisk og norsk nivå og deltar i plansamarbeid på tvers av landegrensene. Vi planlegger tiltak i kraftnettet basert på kjennskap til fornyelse av dagens

anlegg, økt overføringskapasitet og henvendelser om nettilknytning. Sentralt i dette er teknisk-økonomiske analyser ved bruk av kraftsystemmodeller, beregninger av forsyningsikkerhet og samfunnsøkonomisk analyse, inkludert konseptvalgutredninger. Kraftsystemplanlegging initierer tiltak i transmisjonsnettet og bistår i modning av prosjektene frem til gjennomføring.

Området håndterer også henvendelser om nytt forbruk eller ny produksjon. Videre ivaretar kraftsystemplanleggeren relasjonen til regionale nettselskaper og koordineringen med regionale kraftsystemutredninger, og avgir høringsuttalelser til andre aktørers konsesjonssøknader. Kraftsystemplanlegger har ansvaret for å utarbeide Statnetts eksterne planprodukter, kraftsystemutredningen og Nettutviklingsplanen (NUP).

Kostnader for planlegger fordelt på oppgaver

Figur 16 viser kostnadsutvikling for planlegger fordelt på oppgave.

Kostnader hos kraftsystemplanlegger øker i 2019 og 2020 i forhold til 2018. Dette skyldes økte kostnader med tidligfaseprosjekter. Det er også en økning i 2020 på grunn av økt ressursbruk innenfor nettplanlegging og håndtering av tilknytningssaker. Det forventes at disse kostnadene vil øke noe mer de nærmeste årene på grunn av økt aktivitetsnivå.

Nytt av denne rapporteringen er at FoU-kostnader er delt mellom planlegger og markedstilrettelegger. Bakgrunnen for delingen er at en del FoU-prosjekter er knyttet opp mot å gi bedre og mer effektive markedsløsninger. Den andelen av FoU som omhandler nye og smarte løsninger for bygging og drift av nett er fordelt til planlegger.

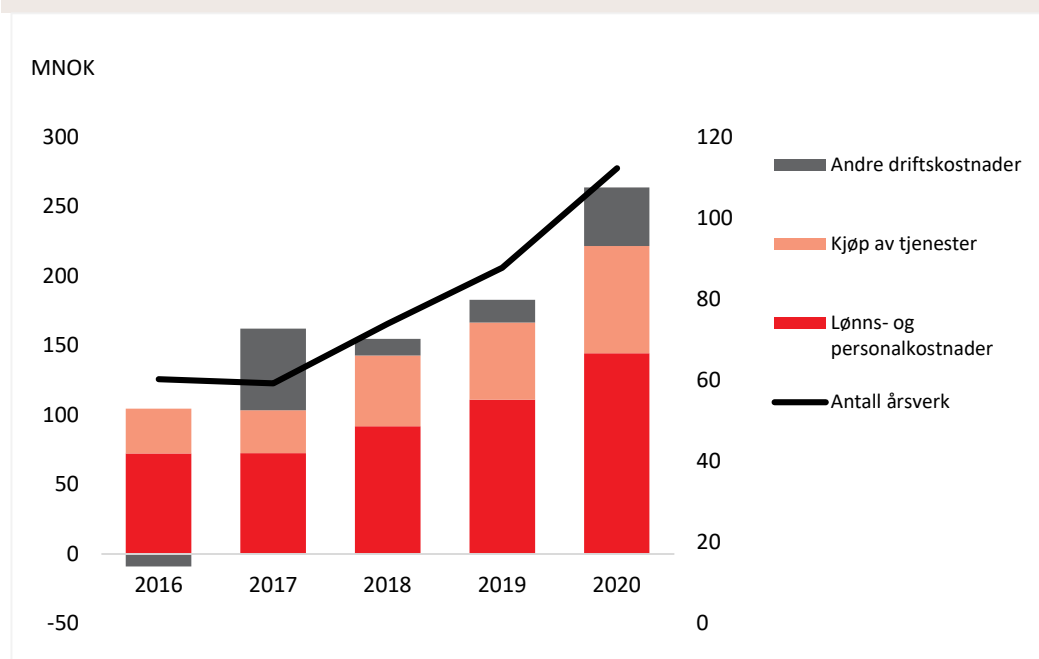
FoU-kostnader øker jevnt i perioden, og for å utvikle en større portefølje med innovative løsninger for drift og utvikling av nettet, trappes FoU-satsingen i foretaket ytterligere opp i kommende femårsperiode. FoU- og teknologisatsingen i Statnett har gitt flere løsninger som har effektivisert utbygging og drift av nettet. Det har blitt utviklet nye mastetyper og fundamenter. For eksempel kan en ny type stålfundamenter bety besparelser på 0,5 milliard kroner bare på ledningen mellom Balsfjord og Skaidi. Utviklingen av lette mastetyper i kompositt gir også langt raskere og sikrere byggeprosess. Det kan påløpe betydelige kostnader ved å koble ut høyspentlinjer når det skal gjøres vedlikehold eller oppgradering. Statnett utviklet metoder som gjør det mulig å gjøre arbeid på linjer under spenning (AUS). Programmet spenningsoppgradering har medført at 30 prosent av landets eksisterende 300 kV-master kan gjenbrukes fremfor å bygge nye 420 kV-master. Denne gjenbruken gir milliardbesparelser i tillegg til store natur- og miljøgevinster som følge av mindre anleggsarbeid. Flere prosjekter har et tungt digitaliseringsinnhold, fra robotutvikling, digital stasjon til maskinlæring og sanntidsstyring. Prosjektene grensesnitt mot Data Science- og IKT-miljøet i Statnett blir derfor stadig viktigere. I den kommende femårsperioden vil en rekke teknologikvalifiseringer bli implementert, for eksempel nye linjetyper og digitalisering av stasjoner. Dette forventes å gi betydelige besparelser. I 2020 er det også en økning i kostnader med teknologikvalifisering ifht. årene tidligere i perioden.

Forbedringsprosjekter gjelder planleggers andel av prosjekter som er nevnt under vedlikeholder. Et av områdene som det har vært jobbet med gjennom FRIDA prosjektet i 2019 og 2020 er å gjøre data som trengs for å behandle søknader om tilknytning tilgjengelig på en standardisert og effektiv måte.

Kostnader for planlegger fordelt på kostnadstyper

Støtte til FoU-prosjekter fra Norsk forskningsråd og EU er håndtert som kostnadsreduksjon under andre driftskostnader. Som følge er andre driftskostnader knyttet til FoU små igjennom hele perioden. Kostnadselementene føler samme utvikling som oppgavene beskrevet over, jf. figur 17.

Figur 17: Planlegger fordelt på kostnadstyper

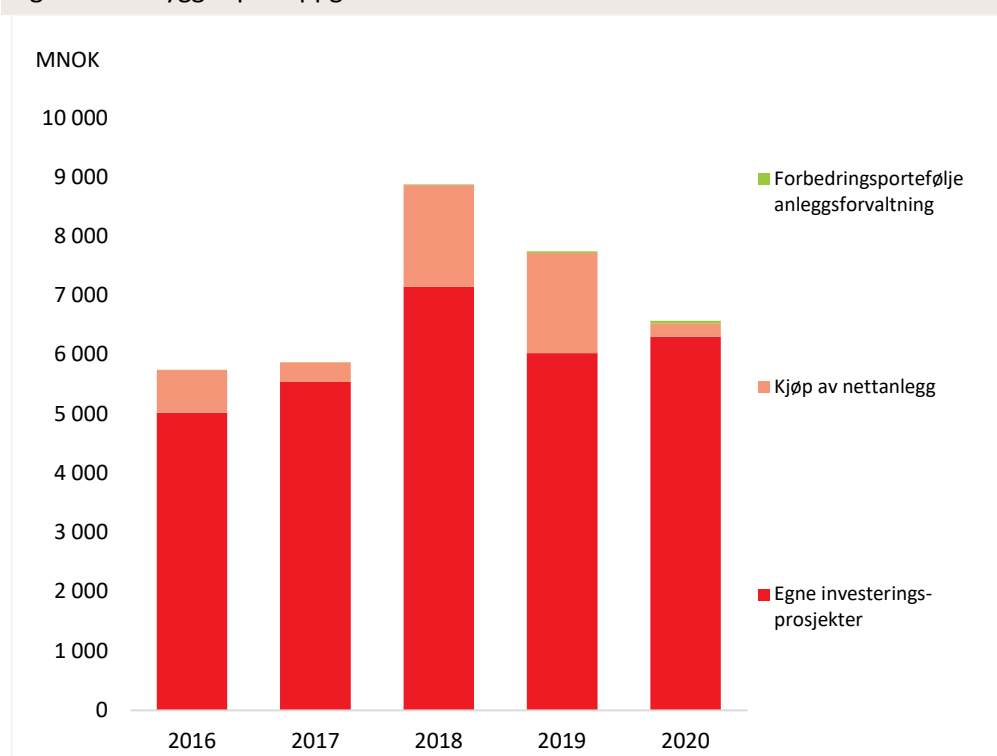
2.3 Utbygger

Det meste av kostnadene til utbyggingsprosjekter blir aktivert som investeringer, mens det påløper beskjedne driftskostnader. Utbyggerfunksjonen inneholder også kjøp av nettanlegg. Alle kostnader i funksjonen inngår i kostnadsgrunnlaget for inntektsramme til Statnett. Gjennomføringen skal være kostnadseffektiv, og prosjekter følges opp enkeltvis, med særskilt fokus på store prosjekter. Informasjon om utvikling i prosjekter under bygging publiseres årlig på www.statnett.no, i forbindelse med publisering av NUP og oppdatert investeringsplan, i tillegg til generell informasjon om prosjektene. For store avsluttede investeringstiltak presenteres endelig kostnad og avviksforklaring mot konsesjonsvedtak og investeringsbeslutning i egen rapport i tilknytning med NUP.

Kostnader for utbygger fordelt på oppgaver

Figur 18 viser kostnader for perioden 2016-2020. Denne viser at investeringsaktiviteten har økt frem til 2018. I 2018 er det en investeringstopp. I perioden er det investert i større investeringsprosjekter som NSL, Balsfjord - Skaidi, Vestre Korridor, Klæbu – Namsos - Nedre Røssåga og tilknytning av vindkraft på Fosen. Investeringer i NordLink utgjør om lag 8 milliarder kroner i perioden 2016-2019, men er ikke vist i figuren. I 2019 og 2020 er investeringsnivået lavere.

Figur 18: Utbygger per oppgave

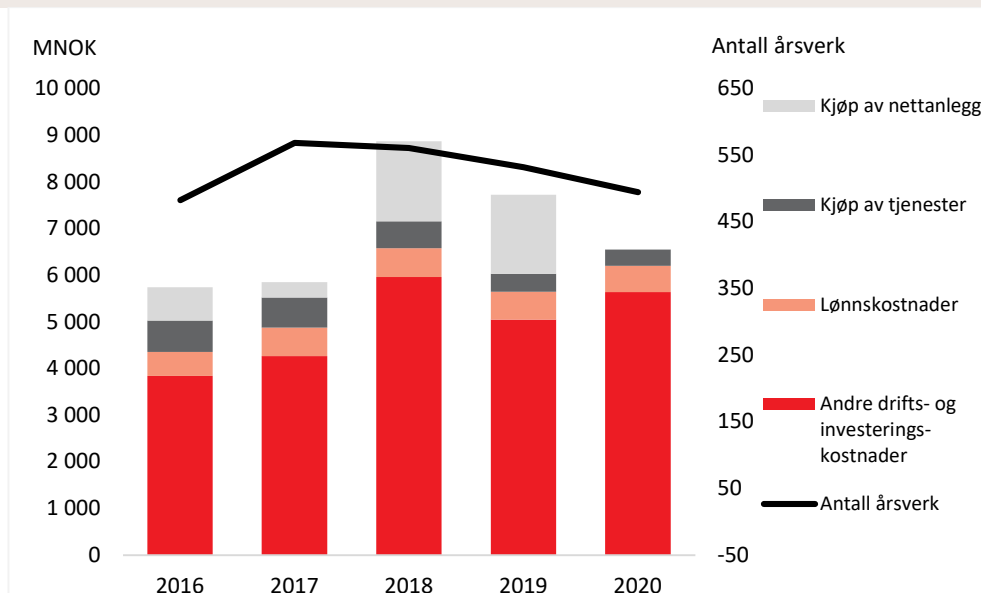

Forbedringsprosjekter gjelder utbyggers andel av prosjekter som er nevnt under vedlikeholder. Et initiativ som er viktig for effektiv nettutbygging fremover er utvikling av BIM (bygningsinformasjonsmodell).

Kostnader for utbygger fordelt på kostnadstyper

Utbygger har i perioden jobbet med effektivisering av prosjektgjennomføringen. Dette arbeidet har resultert i at ressursene brukes mer effektivt og at innleide er redusert.

Figur 19: Utbygger fordelt på kostnadstyper

2.4 Systemoperatør

Systemoperatøren skal sørge for at det er balanse i kraftsystemet i Norge til enhver tid. Systemoperatøren håndterer flaskehals og sørger for reserver for å håndtere uforutsette hendelser. Videre sørger systemoperatøren for feilanalyser og kommunikasjon med og styring av kraftnettet, samarbeid med tilgrensende netteiere, til- og frakobling av komponenter og styring av tredjeparts adgang til nettet.

Det meste av aktiviteten i denne funksjonen er inkludert i kostnadsgrunnlaget for inntektsrammen til Statnett. Enkelte små kostnader, for eksempel tap ved salg av eiendeler, inkluderes ikke i kostnadsgrunnlaget slik det følger av regler bestemt av NVE.

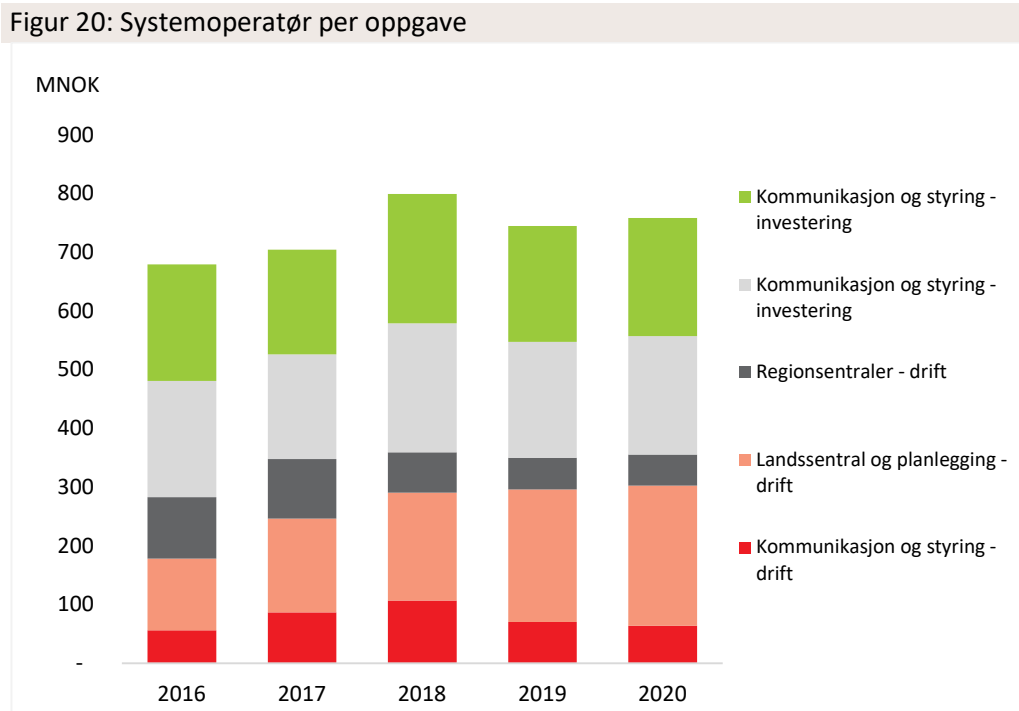
Investeringer knyttet til IKT-infrastruktur for kommunikasjon med og styring av kraftnettet er jevn i perioden. Investeringskostnader knyttet til sentraler og planlegging er lavere slutten av perioden. Dette er hovedsakelig på grunn av at nytt driftssentralsystem ble tatt i bruk i desember 2018. Det er likevel investeringskostnader knyttet til forvaltning og videreutvikling av driftssentralsystemet i 2019 og 2020. Det forventes at investeringskostnader knyttet til systemoperatør vil reduseres noe i neste periode.

Kostnader for systemoperatør fordelt på oppgaver

I figur 20 vises utviklingen i kostnader for systemoperatør fordelt på oppgave.

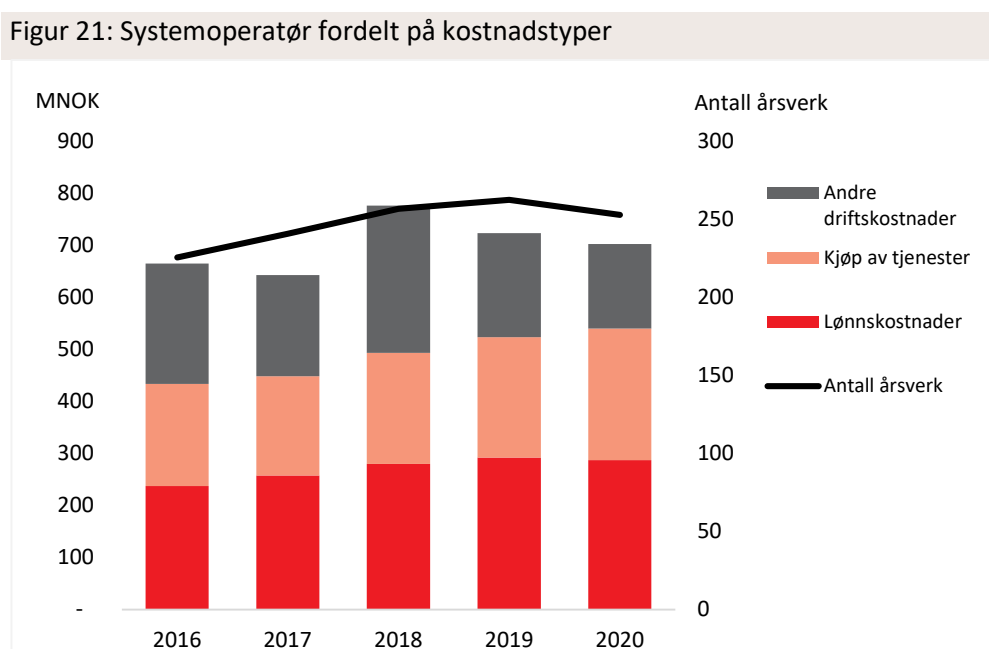

Kostnader til drift av sentraler og planlegging av kraftsystemet har vokst i hele perioden. Kostnadene i 2019 og 2020. Veksten kommer av paralleldrift av driftssentraler etter at eTerra ble satt på drift på slutten av 2018, høyere kostnader til driftsplanlegging i 2019, samt driftssystemutvikling, forvaltning av kraftsystemdata og koordinering og oppfølging av systemansvaret. Disse områdene forventes å holde kostnadene på nivå med 2019 og 2020 de første kommende årene, for deretter å reduseres.

Kostnader for systemoperatør fordelt på kostnadstyper

I figur 21 vises utviklingen i årsverk, lønns- og personalkostnader, kjøp av tjenester og andre drifts- og investeringskostnader.

Det fremgår at årsverk og lønnskostnader følger utviklingen i oppgaver beskrevet over.

2.5 Markedstilrettelegger

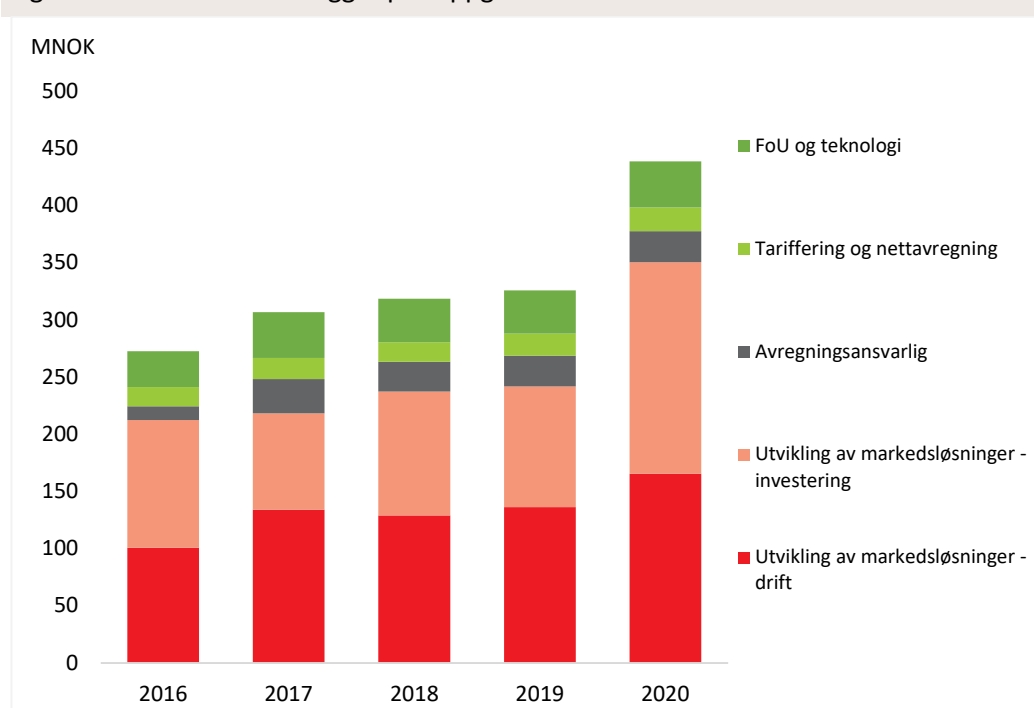
Funksjonen inkluderer kostnader til tariffing og utvikling av markedsløsninger, samt kostnader som sorterer under avregningskonsesjonen til Statnett: Balanseavregningen, Ediel, elsertifikater og opprinnelsesgarantier. Avregningskostnader er ikke inkludert i kostnadsgrunnlaget for inntektsramme for Statnett, men hentes inn via gebyrinntekter. Oppgaven knyttet til Ediel opphørte når Elhub ble satt i drift i 2019. Elhub ligger i datterselskap (Elhub AS).

Nytt fra og med denne rapporteringen er at FoU-kostnader er delt mellom planlegger og markedstilrettelegger. Bakgrunnen for delingen er at en del FoU-prosjekter er knyttet opp mot å gi bedre og mer effektive markedsløsninger. En andel av FoU-kostnadene fordeles derfor til markedstilrettelegger.

Kostnader for markedstilrettelegger fordelt på oppgaver

I figur 22 fremgår utviklingen i kostnader hos Markedstilrettelegger fordelt på oppgave. Hos markedstilrettelegger er det drifts- og investeringskostnader. Kostnader og inntekter vises netto.

Figur 22: Markedstilrettelegger per oppgave

Kostnader for avregningsansvarlig var stabile siden 2018.

Kostnader til utvikling av markedsløsninger inkluderer både drifts- og investeringskostnader. Ressursbruken innenfor området økte i hele perioden. Blant årsakene er økt oppgave knyttet til implementering av regler fra Europa, herunder XBID (en felles europeisk handelsløsning), samt kostnader knyttet til flytbasert markedsklarering. Videre kommer kostnadsøkningen på grunn av forberedelser og innføring av systemer for håndtering av drift av nye mellomlandskabler. Andre

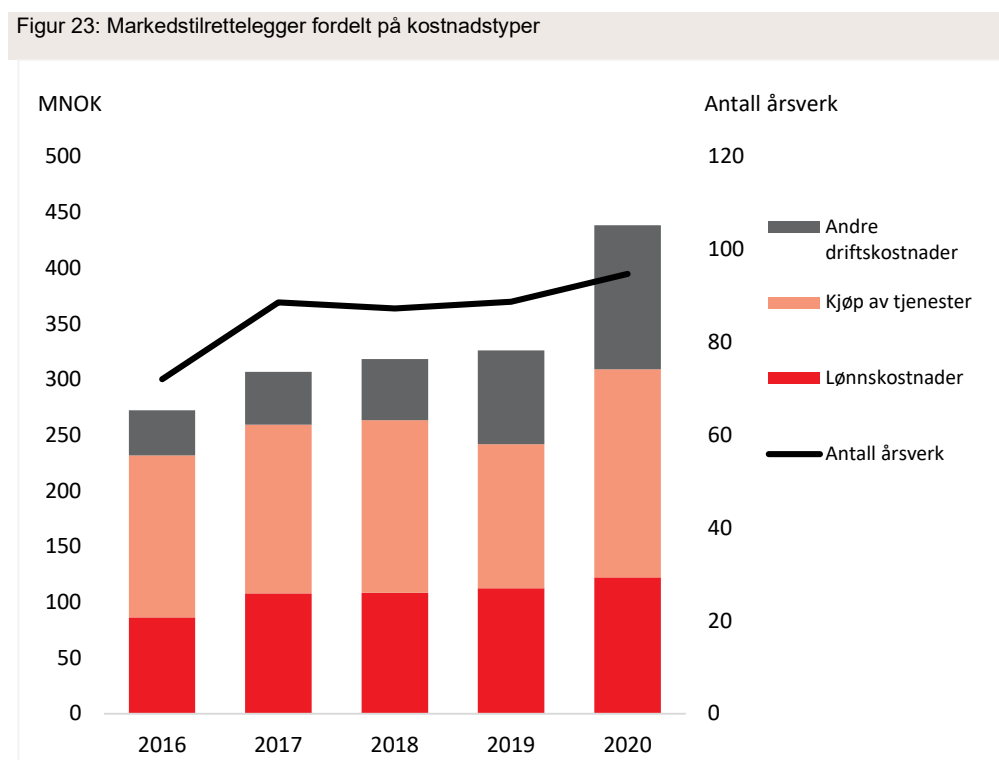
årsaker er videreutvikling og forvaltning av markeds- og reguleringsystemet Fifty², RSC3, og ny nordisk balanserings modell (NBM). I 2020 øker kostnader mye. Det kommer hovedsakelig fra økt aktivitet i RSC NBM, og fase to i arbeidet med flytbasert markedskobling.

I kommende femårsperiode forventes det at kostnadsnivået vil holde seg på 2020-nivå på grunn av implementering av europeiske regler, økt digitalisering og videreutvikling av regulerings- og markedsløsninger som er nødvendige for effektiv utøvelse av systemansvaret.

Kostnader knyttet til tariffing var stabile i femårsperioden og det forventes at de holdes stabile fremover.

Kostnader for Markedstilrettelegger fordelt på kostnadstyper

I figur 23 fremgår utviklingen i kostnader hos Markedstilrettelegger fordelt på kostnadstype. Alle kostnadstyper øker i perioden, på grunn av økte kostnader knyttet til utvikling av markedsløsninger, som beskrevet over.

² Statnett samarbeider med søsterselskapet Svenska kraftnät om utvikling av et markeds- og reguleringsystem, Fifty. Statnetts andel av Fifty er rapportert under utvikling av markedsløsninger. I 2018 er det etablert et eget selskap, Fifty AS, for utvikling av systemet, men det vil fortsatt forekomme investeringskostnader i morselskapet i form av bruksretter som aktiveres i foretakets balanse.

³ RSC et felles nordisk kontor for driftssikkerhetskoordinering, plassert i Danmark. RSC utfører tjenester som sikkerhetsberegninger i driften, koordinering av kapasitetsberegninger, koordinering av utkoblingsplaner, analyser av effektbalanse og opprettelse en felles nettmodell for nordiske systemansvarlige

2.6 Fellesfunksjoner inkludert eiendomsdrift

Funksjonen omfatter fellesfunksjoner i alle divisjoner og inneholder ressurser som brukes til administrasjon av ansatte, finanstjenester, juridiske tjenester, både nasjonal og internasjonal samfunnskontakt, kommunikasjon, organisasjonsutvikling, strategiarbeid, eiendomsdrift, felles IKT-utstyr og -tjenester, samt ledelse. Rundt halvparten av funksjonen er knyttet til forvaltning av eiendommer og administrasjonsbygg, samt felles IKT-utstyr og -tjenester.

Det meste av aktiviteten i denne funksjonen er inkludert i kostnadsgrunnlaget for inntektsrammen til Statnett. Enkelte små kostnader, som for eksempel tap ved salg av eiendeler, inkluderes ikke i kostnadsgrunnlaget slik det følger av regler bestemt av RME.

En sentral driver for kostnader til fellesfunksjoner er antall ansatte og aktiviteter for øvrig i foretaket. Høye investeringsaktiviteter medfører blant annet behov for støtte fra juridisk, eiendomsdrift, regnskap og finans. Videre påvirkes behovet for samfunnskontakt. Utbygging av infrastruktur for overføring av energi kan være omstridt, slik som Hardangerutbyggingen. Et stort antall prosjekter under planlegging og bygging medfører behov for støtte til samfunnskontakt og kommunikasjon slik at Statnett kan realisere sitt oppdrag på en mest mulig effektiv måte.

Antall faste ansatte i Statnett har økt fra 1 444 til 1 609 i perioden 2016-2020. I løpet av perioden har Statnett kommet opp på ønsket aktivitetsnivå knyttet til investeringer og videreutvikling av kraftnettet, noe som har medført at behovet for støtte fra fellesfunksjoner har økt i begynnelsen av perioden, men avtatt i 2019 og 2020. Det tilsier at man støtter et høyere aktivitetsnivå med en lavere vekst i fellesfunksjonene. Siden 2019 har foretaket arbeidet med å øke effektiviteten til stab- og støttefunksjoner. Målsetningen er å øke effektiviteten for dette området med 20 prosent sammenlignet med perioden 2016-2018 innen utgangen av 2022.

Kostnader for fellesfunksjoner inkludert eiendomsdrift fordelt på oppgaver

I figur 24 vises utviklingen i kostnader fordelt på oppgave. Både investerings- og driftskostnader er inkludert og kostnader og inntekter vises netto.

Kostnader knyttet til felles IKT-tjenester har flat utvikling i perioden. Det har vært en vridning mot mer drifts- og forvaltningskostnader på slutten av perioden. Det forventes at den samlede ressursbruken til felles IKT-tjenester vil redusert i kommende femårsperiode.

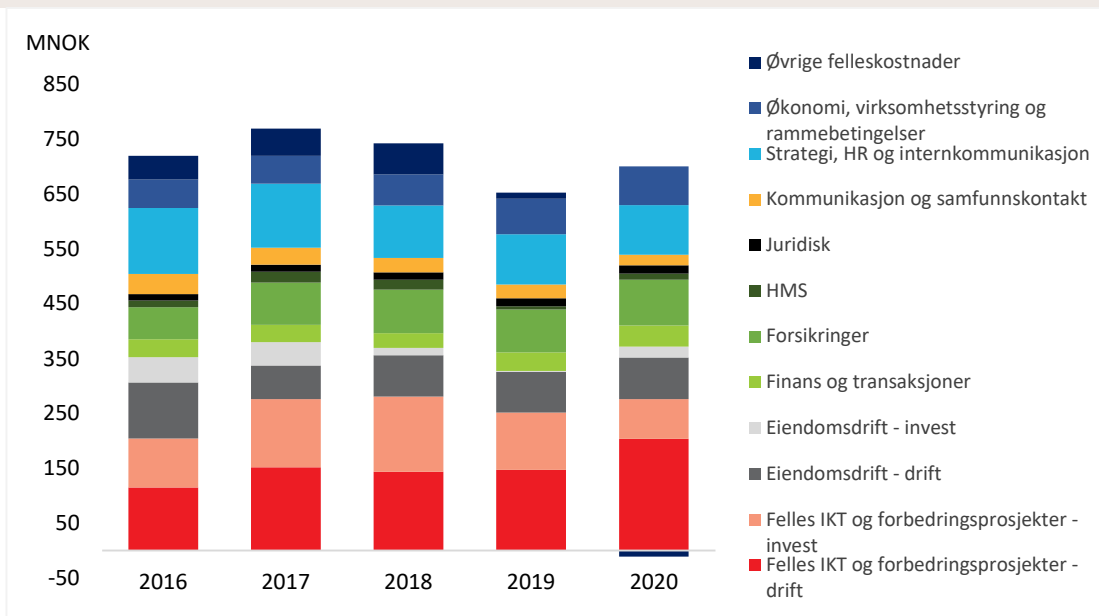
Kostnader knyttet til eiendomsdrift har hatt en flat utvikling siste del av perioden. Kostnader knyttet til eiendomsdrift forventes å være på linje som i 2020 fremover.

Forsikringer økte jevnt i perioden i takt med vekst i anleggsmassen. Forsikringer vil fortsatt øke i kommende femårsperiode som følge av ytterligere vekst i anleggsmassen. Vi forventer også høyere forsikringspremier fremover. Dette drar i retning av raskere vekst enn det veksten i anleggsmassen tilsier.

Kostnader for transaksjoner økte igjennom perioden grunnet økt aktivitet til kjøp av transmisjonsnett i forbindelse med tredje elmarkeds pakke, samt salg av regionalnett. Kostnader knyttet til "Strategi, HR og internkommunikasjon", "Økonomi, virksomhetsstyring og rammevilkår" og "Kommunikasjon og samfunnskontakt" må sees i sammenheng. Det har vært en del flytting av oppgaver mellom områdene i løpet av perioden. Utviklingen til områdene har vært relativt flat i perioden. Det forventes at disse

områdene vil øke litt i kommende periode.

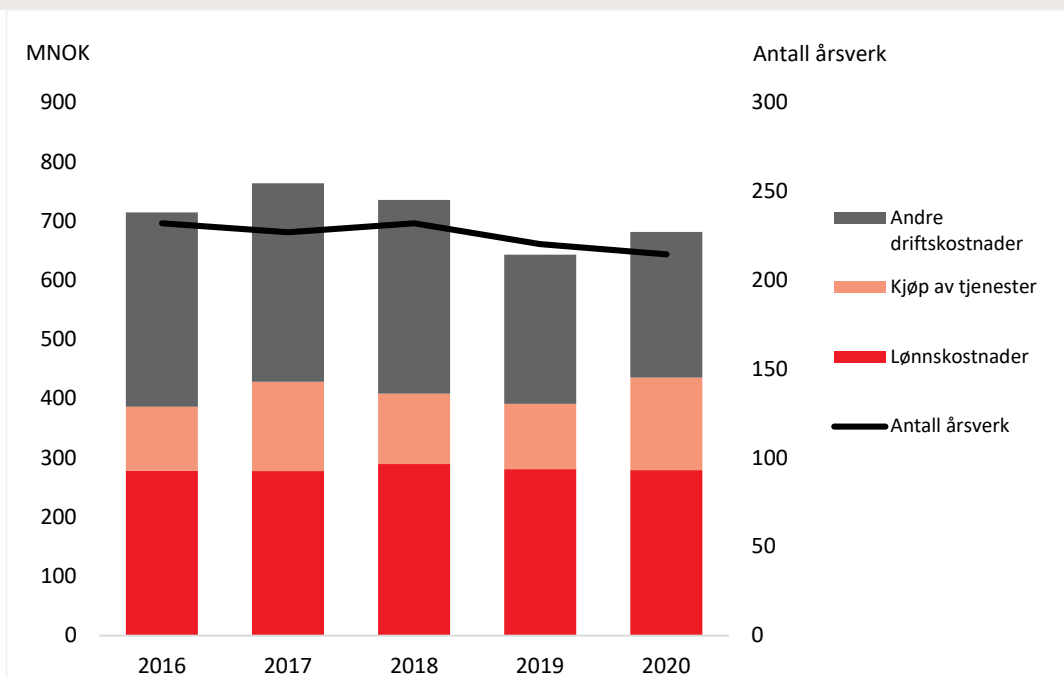
Figur 24: Fellesfunksjoner per oppgave

Kostnader for Fellesfunksjoner inkludert eiendomsdrift fordelt på kostnadstyper

I figur 25 vises utviklingen i årsverk, lønnskostnader, kjøp av tjenester, andre kostnader og andre driftsinntekter hos fellesfunksjon og eiendomsdrift.

Figur 25: Fellesfunksjoner fordelt på kostnadstyper

Det forventes at kostnadsnivået for Fellesfunksjoner vil holde seg flatt i kommende periode.

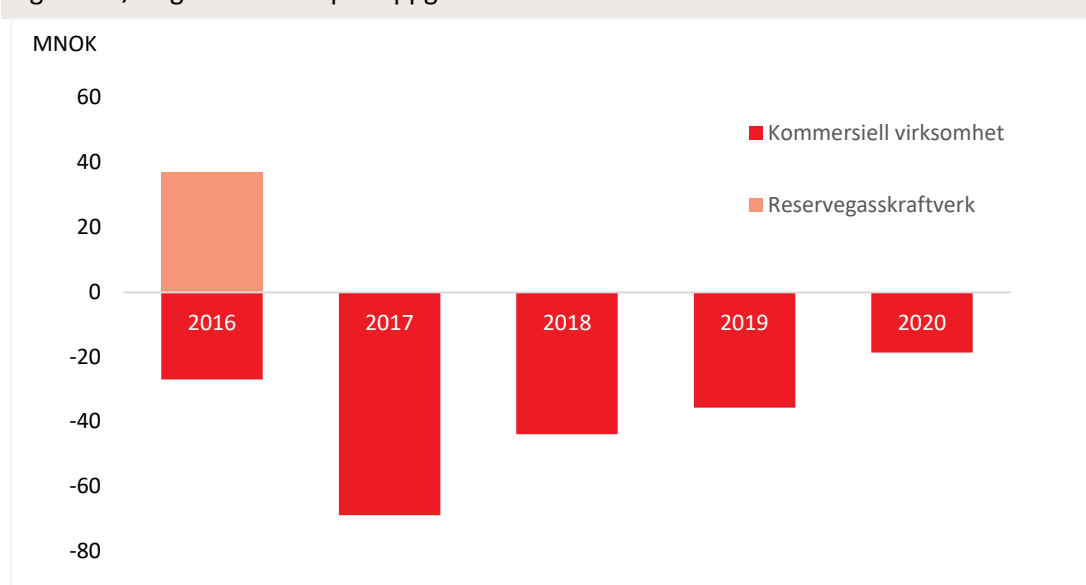
2.7 Øvrig Virksomhet

Den delen av Statnetts virksomhet som ikke henføres øvrige funksjoner omtales her. Funksjonen inkluderer noen oppgaver knyttet til konsesjonspliktig virksomhet, herunder drift av reservegasskraftverkene før de ble faset ut og utviklingen av Elhub, før et eget selskap ble etablert for å ta over oppgaven høsten 2015 (Elhub AS), samt arbeid mot andre nettselskaper i konsern. Salg av konserntjenester, slik som regnskapstjenester, er også henført øvrig virksomhet. I tillegg inkluderer øvrig virksomhet kommersiell virksomhet, slik som kundeprosjekter og salg av andre tjenester til ikke-tilknyttete selskaper, utleie av fiber og bygg, m.m.

Kostnader for øvrig virksomhet fordelt på oppgaver

Figur 26 viser netto inntekter og driftskostnader (eksklusive avskrivninger), samt investeringskostnader i Statnetts øvrige virksomhet.

Figur 26: Øvrig virksomhet per oppgave

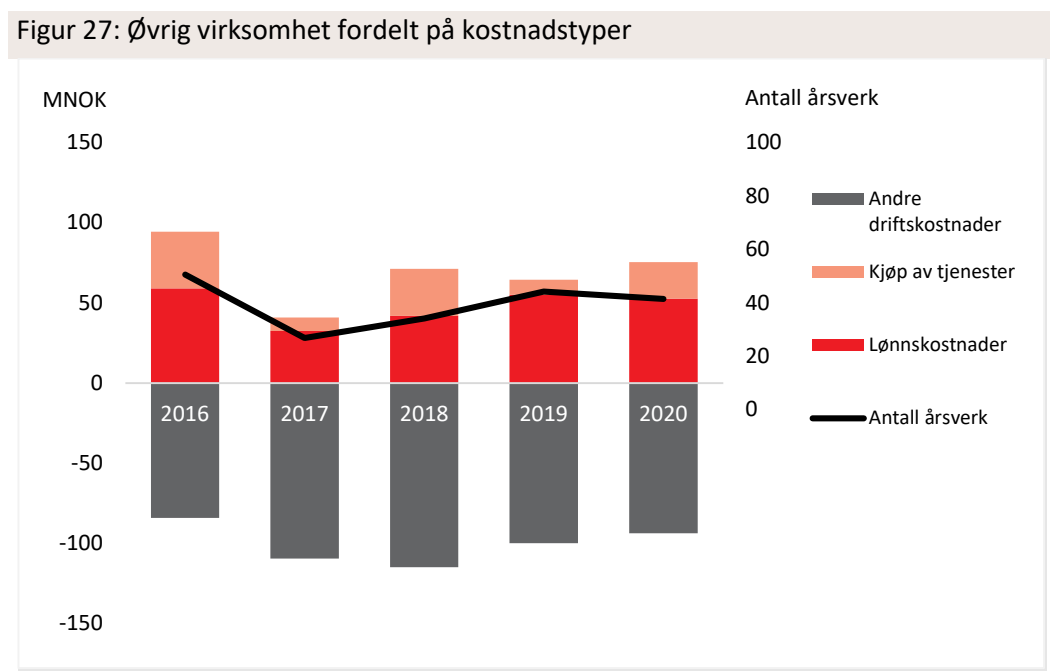
Kostnader ved drift av reservegasskraftverkene på Tjeldbergodden og Nyhamna var relativt stabile i perioden frem til 2016. Etter idriftsettelsen av Ørskog-Sogndal i 2016 har Statnett ikke lenger konsesjon til å drive anleggene og kraftverkene skal selges.

Kommersiell virksomhet er fortjeneste av utleie av fiber, bygninger, plass i stasjoner og master, m.m., samt fortjeneste på salg av tjenester (arbeid for andre) for andre til konsernselskaper og ikke-tilknyttete selskaper.

Et eksempel på kommersiell virksomhet er at Statnett eier Skagerrak-kabler 1-3 i sin helhet, men Energinet dekker halvparten av drifts- og kapitalkostnader. Den delen inngår ikke i Statnetts inntektsrammegrunnlag. Netto kostnader er relativt stabile, ettersom Energinet dekker sin andel av kostnadene. Netto inntekt er som følge betaling for investeringskostnader.

Arbeid for andre er hovedsakelig rettet mot selskaper i konsernet, NordLink Norge AS, Statnett Transport AS (før overdragelse til Statnett SF i 2020) og Elhub AS. Nettobeløpet er relativt beskjedent og representerer fortjeneste i Statnett SF.

Kostnader for øvrig virksomhet fordelt på kostnadstyper

Figur 27 viser funksjonen øvrig virksomhet fordelt på kostnadstyper. Utvikling følger av forklaringen ovenfor.

Ansvarsfraskrivelse vedrørende fremtidsrettede uttalelser

Kostnadsrapporten inneholder "fremtidsrettede" utsagn og prognoser, herunder forventninger og prognoser for investeringer og kostnader, regulert inntekt og målsetninger og krav knyttet til effektiviseringsprogram. Alle fremtidsrettede uttalelser som er inntatt i denne rapporten er basert på informasjon tilgjengelig for Statnett, og gir uttrykk for Statnetts synspunkter og vurderinger, per dato for rapporten. Det bør ikke legges for stor vekt på disse fremtidsrettede uttalelsene, og Statnett fraskriver seg enhver forpliktelse til å oppdatere eller endre fremtidsrettede uttalelser i rapporten for å reflektere noen endring i Statnetts forventninger eller hendelser, betingelser eller forhold som slike uttalelser er basert på.

Statnett kan ikke gi noen forsikring om at fremtidsrettede uttalelser er korrekte, og investorer og andre advares om at enhver fremtidsrettet uttalelse ikke er garantier om fremtidig prestasjon. Fremtidsrettede uttalelser er gjenstand for kjente og ukjente risikoer, usikkerheter og andre faktorer. Dette kan medføre at faktiske resultater, prestasjoner eller mål for Statnett, eller virksomhetsområdet som Statnett opererer i, vil avvike vesentlig fra ethvert fremtidig resultat, prestasjon eller mål som er angitt direkte eller indirekte i slike uttalelser, herunder resultater, prestasjoner eller mål knyttet til oppgaver, investeringer med tilhørende konsesjoner og myndighetskrav, kjøp og salg av nettanlegg, inflasjon, lønn, renter, kraftpriser, eiendomsforhold, leverandørmarked og -leveranser, selskapskatt, eiendomsskatt, systemdriftsmessige forhold knyttet til alle aktører i kraftsystemet og utveksling med utlandet. Statnetts strategi, policy og beslutninger kan endres, inkludert forhold knyttet til nettviklingsplaner og prioriteringer, i tillegg til at forhold ved foretaket selv kan endres. Det henvises for øvrig til annen informasjon i årsrapporten samt risikofaktorer som beskrevet i Base Prospectus i Statnetts EMTN lånedokumentasjon. Informasjonen i rapporten er ikke revidert eller bekreftet av uavhengige parter. Statnett påtar seg ikke ansvar for tap forårsaket av bruk av rapporten eller dens innhold, og gir ingen garantier for nøyaktighet eller fullstendighet relatert til historisk og framoverskuende informasjon.

Statnett SF
Nydalen Allé 33, 0484 Oslo
PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo
Telefon: 23 90 30 00
Fax: 23 90 30 01
firmapost@statnett.no
www.statnett.no

Statnett